

Jaardocument Brandweer Zuid-Limburg 2016

Maastricht, maart 2017

Inhoudsopgave

Algemeen	blz. 4
Deel A Beleidsverantwoording	blz. 8
Deel B Financiële verantwoording	blz. 15

1 Bestuur, Directie en vaststelling

1.1 Rechtspersoonlijkheid en verantwoordelijkheid

De Veiligheidsregio Zuid-Limburg is een gemeenschappelijke regeling waarvan instandhouding geschiedt door de gemeenten in Zuid-Limburg. Het dagelijks bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de concept jaarrekening. Het algemeen bestuur is verantwoordelijk voor het vaststellen van de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur is als volgt samengesteld (01-01-2017):

Naam	Gemeente	Functie
Mevrouw J.M. Penn-te Strake	Maastricht	voorzitter
De heer R.K.H. Krewinkel	Heerlen	portefeuille Politie
De heer G.J.M. Cox	Sittard-Geleen	portefeuille GHOR
		plaatsvervangend voorzitter
		portefeuille Brandweer
		portefeuille Financiën
De heer J.J.M. Som	Kerkrade	portefeuille Multidisciplinair
		portefeuille Bevolkingszorg (gemeenten)

Het algemeen bestuur is als volgt samengesteld (01-01-2017):

Naam	Gemeente	Functie
Mevrouw C. van Basten-Boddin	Beek	Lid
De heer L.M.C. Winants	Brunssum	Lid
De heer D.A.M. Akkermans	Eijsden-Margraten	Lid
De heer J.G.M.T. Ubachs	Gulpen-Wittem	Lid
De heer R.K.H. Krewinkel	Heerlen	Lid
De heer J.J.M. Som	Kerkrade	Lid
De heer R.J.H. Vlecken	Landgraaf	Lid
Mevrouw J.M. Penn-te Strake	Maastricht	Voorzitter
Mevrouw M.A.H. Clermonts-Aretz	Meerssen	Lid
Mevrouw D.H. Schmalschläger	Nuth	Lid
Mevrouw O.M.T. Wolfs	Onderbanken	Lid
De heer L.J.P.M. Frissen	Schinnen	Lid
De heer R. de Boer	Simpelveld	Lid
De heer G.J.M. Cox	Sittard-Geleen	Lid
Mevrouw M.F.M. Leurs-Mordang	Stein	Lid
De heer R.L.T. van Loo	Vaals	Lid
De heer M.J.A. Eurlings	Valkenburg a/d Geul	Lid
De heer W. Houben	Voerendaal	Lid

1.1.1 Directie

De directie bereidt de concept jaarrekening voor.

De directie is als volgt samengesteld (01-01-2017):

Naam	Organisatie	Functie
De heer F.C.W. Klaassen	GGD Zuid Limburg	Directeur Publieke Gezondheid / Directeur GGD Zuid Limburg
De heer G. van Klaveren	Brandweer Zuid-Limburg	Regionaal Commandant / Directeur
De heer P. Buijtels	Bevolkingszorg (gemeenten)	Coördinerend Gemeentesecretaris
Mevrouw M.E.J. Goldsmits-Brouns	Politie eenheid Limburg	Directeur

1.2 Opstellen en vaststellen jaarrekening 2016

1.2.1 Opstellen

De concept jaarrekening 2016 is door het dagelijks bestuur opgesteld en besproken in de vergadering van 24.03.2017.

*Voorzitter,
J.M. Penn-te Strake*

*Secretaris,
F.C.W. Klaassen*

1.2.2 Vaststellen

De jaarrekening 2016 is door het algemeen bestuur vastgesteld in de vergadering van 16.06.2017

*Voorzitter,
J.M. Penn-te Strake*

*Secretaris,
F.C.W. Klaassen*

Bestuurlijke vaststelling

Het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg;

Gelezen het voorstel van het dagelijks bestuur van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg inzake het financieel document 2016 (jaarverslag en jaarrekening) van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg, onderdeel Brandweer Zuid-Limburg d.d. 24 maart 2017;

Gelet op de zienswijzen/ reacties ingebracht op het financieel document 2016 door de gemeenten deelnemende aan de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg;

Gelet op de voorgeschreven procedure in artikel 10.4 van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid-Limburg ten aanzien van de jaarrekening;

Besluit

Vast te stellen:

1. Het financieel document inclusief de jaarrekening 2016 en de controleverklaring
2. Het controleverslag van de externe accountant

Aldus besloten in de vergadering van het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg d.d. 16 juni 2017.

De voorzitter

De secretaris

J.M. Penn-te Strake

F. Klaassen

Voorwoord

De jaarstukken zijn het sluitstuk van de planning en control cyclus over het jaar 2016. Een belangrijk instrument voor het algemeen veiligheidsbestuur om de kader stellende en controlerende rol te kunnen uitvoeren. Het afgelopen jaar is het bestuur regelmatig geïnformeerd over de voortgang van het afgesproken beleid. In het jaarverslag en de jaarrekening wordt daarop aangesloten en wordt informatie op hoofdlijnen verstrekt over de behaalde resultaten in 2016.

De brandweer wil voor burgers, bedrijven en overheid dé partner op het gebied van fysieke veiligheid zijn en blijven. Om aansluiting te behouden bij de behoeften van de samenleving van vandaag de dag, scherpten we het afgelopen jaar onze missie en visie aan. Dit vertaalden we in een aantal strategische thema's waarlangs de brandweer rots- en toekomstvast denkt te gaan koersen. Sleutelbegrippen daarbij zijn betrouwbaarheid, deskundigheid, gezaghebbend, doelmatigheid, transparantie, verantwoordelijkheid en oog voor innovatie. De stand van zaken rondom deze thema's wordt op hoofdlijnen beschreven.

De brandweer ziet dat de omgeving in toenemende mate complexer, dynamischer en onzekerder wordt. Vanuit haar maatschappelijke opgave ziet de brandweer zich voor een aantal nieuwe uitdagingen gesteld, terwijl de oorspronkelijke taken (b.v. brandbestrijding en hulpverlening) niet afgebouwd kunnen worden. Vraagstukken zoals bijvoorbeeld vluchtelingen, mogelijke kernincidenten of vergrijzing bereiken ook de agenda van de brandweer. Tel daarbij op dat ook de brandweer, van oudsher een organisatie van incidentbestrijders, zich noodgedwongen ook moet oriënteren op digitale, technologische, demografische en sociale veranderingen in de samenleving. Al met al complexe bewegingen die een vertaling behoeven naar de veiligheid(sbeleving). De veiligheid en crisisbenadering tussen overheid en burgers zal naar een nieuw evenwicht groeien, namelijk burgerverantwoordelijkheid. Het beleid in het kader van brandveilig leven is hier een goed voorbeeld van.

Nadrukkelijker komen de grenzen in zicht van wat een afgeslankte organisatie als de brandweer kan opvangen zonder dat de paraatheid hier onder lijdt. Dat vraagt van de brandweer om goed te kijken naar een doelmatige en doeltreffende inzet van mensen en middelen, maar ook naar de aard en omvang van de maatschappelijke opgave van de organisatie. De brandweer zal heldere keuzes moeten blijven maken op basis van de bestuurlijke behoefte en de gewenste zelfredzaamheid van de burgers. Na de nagenoeg gerealiseerde sobere basis is daarom ook dringend innovatie geboden. We blijven de handen uit de mouwen steken en zullen uiteraard iedere euro zowel doeltreffend als doelmatig blijven besteden, maar zonder (financiële) medewerking van de Zuid-Limburgse gemeenten en het Rijk wordt realisatie in toenemende mate moeilijker.

Maart 2017,

Gerard van Klaveren,
Algemeen Directeur/ Commandant Brandweer Zuid-Limburg

Deel A Beleidsverantwoording

1. Inleiding

In het grotere verband van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg is een ontwikkeling ingezet die moet gaan leiden tot een programma/productbegroting. De begroting 2018 wordt in deze nieuwe opzet aangeboden aan het bestuur.

In de thans voorliggende jaarrapportage 2016 wil de Brandweer Zuid-Limburg op hoofdlijnen inzicht bieden in het verloop van de geplande beleidsvoornemens zoals deze zijn vastgelegd in de begroting 2016. De rapportage 2016 is vanuit de optiek van consistentie in de plan- en rapportagestructuur nog gebaseerd op de opzet en indeling van de begroting 2016 van de Brandweer Zuid-Limburg als onderdeel van de Veiligheidsregio.

Organisatie Brandweer Zuid-Limburg

De brandweer maakt deel uit van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg. In 2015 is onder aansturing van de Veiligheidsdirectie een discussie opgestart over een eventuele herziening van de wijze waarop de (ambtelijke) organisatie van de Veiligheidsregio vorm gegeven kan en moet worden ten behoeve van een gewenste doorontwikkeling. De brandweer heeft afgelopen jaar een substantiële bijdrage geleverd aan het beantwoorden van de vragen die uit deze discussie voortkomen. Afhankelijk van de inhoud van het bestuursbesluit worden de plannen hiertoe in de begroting 2018 zichtbaar gemaakt.

Als onderdeel van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg vervult de brandweer met overtuiging een trekkende rol. Op de relevante terreinen van multidisciplinaire samenwerking is via de programma-organisatie inbreng geleverd aan de afspraken uit het multidisciplinaire beleidsplan Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Te denken valt aan aspecten als planvorming (incl. rampbestrijdingsplannen), opleiden en oefenen (ProMOTO), risico- en crisiscommunicatie en informatievoorziening.

Het interne traject gericht op gedragsverandering en cultuuromslag is in 2016 afgerond. Alle medewerkers zijn uitgenodigd voor dialoogsessies over de leefregels van de organisatie. Deze zijn georganiseerd door intern opgeleide trainers. Tevens hebben er audits plaatsgevonden gericht op het uitvoeren en internaliseren van de leefregels.

Het realiseerbare zorgniveau: de koers

De brandweer heeft de bestuurlijke opdracht om het meerjarenbeleidsplan Eenheid in Verscheidenheid 2012-2018 uit te voeren. Op macro niveau ligt de realisatie van de planuitvoering op schema. Het vastgestelde bedrijfsvoeringsmodel is verder uitgerold. Gerealiseerde elementen zijn bijvoorbeeld: ingerichte servicecentra, een neergezette concept hybride organisatie en behoud van vrijwilligheid. Verder zijn de rechtspositieregelingen geharmoniseerd en heeft een vernieuwing en kwaliteitsslag op het vlak van gebouwen en materieel plaatsgevonden. En niet op de laatste plaats zijn de afgesproken bezuinigingen in de planperiode behaald. Het einde van het meerjarenplan is nu in zicht. De tijd is nu aangebroken om met het bestuur te gaan praten over de inhoudelijkheid van de nieuwe planperiode (toekomstperspectief). Onvermijdelijk dient daarbij stil te worden gestaan bij een aantal nieuwe ontwikkelingen die zich nu pas manifesteren en als zodanig onvoorzienbaar waren. Voorbeelden hiervan zijn de onderwerpen schoner werken, strategische personeelsplanning en daarvan afgeleide thema's, zoals vergrijzing. Maar ook de intensivering van de kwaliteitsslag op het gebied van vakmanschap.

Ten behoeve van de prioritering en sturing zijn in 2015 vijf strategische thema's benoemd met een doorloop naar 2016. De thema's zijn: Strategische Personeelsplanning, Brandveilig leven, Bezuinigingen, Vakmanschap en Schoon werken. De voortgang op deze thema's wordt hieronder bij de specifieke hoofdstukken vermeld.

2. Taakgebieden brandweer

2.1. Brandweezorg en repressie

Het nieuwe repressieve werken

Het nieuwe repressieve werken heeft betrekking op invoering van de hybride organisatie, het in gebruik nemen van nieuwe kazernes, werken met een nieuwe roostersystematiek, variabele voertuigbezetting en de implementatie van de verschillende service centra. Op basis van een diepgaande analyse is de noodzaak vastgesteld om de operationele procedures voor de variabele voertuigbezetting bij te stellen. Uit een roosterevaluatie (najaar 2016) bleek dat een aantal fundamentele pijlers van het nieuwe roostermodel onvoldoende werkt. Het gaat onder meer om het organiseren van zelfsturende teams, het functioneren op regionale schaal en de gehanteerde roosterfactor. Ten aanzien hier van bleek de inschatting van het ziekteverzuimpercentage achteraf niet realistisch. De eerste voorstellen gericht op verbetering liggen op de tekentafel. Alle service centra zijn operationeel. In 2016 zijn in een aantal service centra (Maastricht Noord, Maastricht Zuid, Beek en Middenweg) collegiale audits uitgevoerd en verbeterpunten opgepakt.

De meldkamer

In oktober is de meldkamer van de Veiligheidsregio Noord-Limburg te Venlo succesvol verhuisd naar het MCC in Maastricht. Dit was een omvangrijk project. De komende periode zal de organisatie werken aan de verdere ontwikkeling van "Samenwonen naar Samenwerken". Daarnaast zijn er verschillende voorbereidende werkzaamheden opgepakt ten behoeve van de vernieuwing van C2000. Het betreft een landelijk project dat in 2017 wordt uitgevoerd met een grote impact op de meldkamer.

In het landelijke transitieakkoord is bepaald dat er tien gemeenschappelijke meldkamers worden gerealiseerd met een eindtermijn rond de jaren 2020/2021. In komende jaren zal, na het uitvoeren van technische pilots, en het beschikbaar komen van landelijke aansluitvoorwaarden voor het OMS-systeem, een nieuwe techniek worden geïntroduceerd. Deze nieuwe techniek komt beschikbaar voor alle aanbieders op de markt die aan de uniforme aansluitvoorwaarden voldoen. De introductie zal fasegewijs per regio en mogelijk per samenvoegingsgebied plaatsvinden afhankelijk van de organisatorische en bestuurlijke mogelijkheden zodat de veiligheid en continuïteit m.b.t. de uitvoering van onze kerntaken steeds zo goed mogelijk worden gewaarborgd.

Vrijwilligheid

In samenwerking met de klankbordgroep vrijwilligheid is een jaarwerkplan vrijwilligheid gemaakt. Verschillende elementen hieruit zijn in 2016 gerealiseerd. Er is een Handboek Vrijwilligers opgeleverd waarin alle informatie staat die relevant is voor de bestaande en nieuwe vrijwilligers, alsmede de hoofdwerkgever van deze vrijwilligers. Tevens heeft er een doorontwikkeling plaatsgevonden op de uitvoeringsregeling rechtspositie vrijwilligheid, die in 2017 bestuurlijk wordt voorgelegd en bij positieve besluitvorming in werking kan treden. Ten behoeve van de eigen identiteit is op de eerste lijns voertuigen de naam van de post vermeld. Er is een oefencarrousel georganiseerd: een dag waarop diverse posten gezamenlijk een oefening verzorgen. Op een dergelijke dag wordt naast het oefenen de kans geboden om bij elkaar in de "keuken" te kijken. Ten slotte hebben verschillende kazernes (succesvolle) campagnes gevoerd, gericht op werving van nieuwe vrijwilligers.

De brandweer ziet de regionale jeugdbrandweer als een kweekvijver voor toekomstig beroepspersoneel en vrijwilligers. Het doorstromingsbeleid heeft de nodige aandacht gehad door de jeugd te scouten en te stimuleren.

Strategisch thema Schoner werken

De brandweer heeft geanticipeerd op resultaten van recente onderzoeken waaruit is gebleken dat het brandweerwerk verhoogde gezondheidsrisico's met zich mee kan brengen. Hiervoor zijn in 2015 reeds de nodige maatregelen getroffen in de vorm van het hanteren van procedures en de aanschaf van extra kleding. Het project schoner werken heeft afgelopen jaar geleid tot diverse doorontwikkelingen ook in de zin van investeringen. Zo zijn de beide basis ontsmetting haakarmbakken (BOH) aangepast en is een wasstraat voor uitrukkleding in het opleidingscentrum te Margraten gerealiseerd. Om verdere investeringen beter te stroomlijnen lopen er nog enkele pilotprojecten. In 2016 is door het project schoner werken aan het licht gekomen dat de levensduur van uitrukpakken vooral bepaald wordt door het aantal wasbeurten. De gevolgen voor het meerjarig investeringsplan en het kledingreglement worden in 2017 in beeld gebracht.

Incidenten

Het jaar 2016 was repressief gezien een relatief gemiddeld jaar. Twee grote branden bij Chemelot en de brand bij het Van der Valk hotel in Heerlen trokken veel aandacht. Helaas was er ook sprake van gelijktijdigheid van incidenten. Op 15 januari was er namelijk een grote brand in Valkenburg en een GRIP 1 incident in Vilt. Verder trok er de nacht van 23 op 24 juni een zware storm over de regio. Dit heeft geleid tot honderden meldingen van stormschade en wateroverlast.

In totaal waren er het afgelopen jaar 14 GRIP 1 incidenten en 5 GRIP 2 incidenten.

De brandweer is in 2016 in totaal 5.622 uitgerukt, daarvan waren er:

- 355 binnenbranden
- 706 buitenbranden
- 119 technische hulpverleningen (ongeval met beknelling)
- 8 persoon te water
- 2015 OMS-meldingen
- 876 dienstverleningen
- 283 gaslucht meldingen
- 1260 overige, waaronder stormschade meldingen

Bijstand

In het kader van grensoverschrijdende samenwerking inzake wederzijdse bijstandsverlening bij het bestrijden van branden en de hulpverlening bij ongevallen is er een overeenkomst tot stand gekomen tussen de Veiligheidsregio Zuid-Limburg en de Brandweerzone Oost-Limburg (België). Deze "burenhulpovereenkomst" werd op 9 december 2016 door de voorzitters van beide regio's ondertekend.

2.2. Risicobeheersing

Strategisch thema Brandveilig Leven

Brandveilig leven is een proces dat zich richt op bewustwording bij burgers met betrekking tot de eigen verantwoordelijkheid bij brandveiligheid. In 2016 is het project afgerond en zijn bruikbare producten overgedragen aan de lijnorganisatie, waaronder een onderzoek naar duurzame gedragsverandering (in samenwerking met de Veiligheidsregio Limburg Noord) en verschillende voorlichtingsproducten. Hierbij kan gedacht worden aan lespakketten ten behoeve van scholen. Verder is een informatiefolder ten behoeve van gedupeerden van brand en een blauwdruk voor voorlichtingsbijeenkomsten voor buurtbewoners, die te maken hebben gehad met een brand in hun omgeving, ontwikkeld. Ook is er een basismodule brandveilig leven ontwikkeld voor medewerkers van de brandweer zodat zij hun ambassadeurschap goed kunnen vervullen. Deze basismodule is ook extern te gebruiken. Een voorbeeld hiervan is een project in de gemeente Vaals waarbij samengewerkt wordt tussen gemeente (WMO loket en vrijwilligerscentrale), thuiszorg en woningcorporaties. Medewerkers van deze organisaties krijgen hiermee basiskennis om brandveiligheid bij mensen thuis bespreekbaar te maken. De pilot Keurmerk studentenhuysvesting is met ondersteuning van de gemeente Maastricht gestart.

Bluswaterbeleid

Gaande het begrotingsjaar is de beschikbaarheid van bluswater actueel geworden. Het is evident dat de brandweer voor het repressieve optreden beschikt over voldoende en adequate blusmiddelen. Bluswater geleverd via het drinkwaterleidingnet levert daaraan een essentiële bijdrage. De WML is voornemens om een grootschalige saneringsoperatie te starten waarbij het huidige zogenaamde "vermaasde" leidingnetwerk in Limburg wordt vervangen door een vertakt netwerk. Eenvoudig gezegd worden dikke buizen vervangen door buizen met een dunnere diameter waardoor de stroomsnelheid van het water in de buizen zal verhogen en een zelfreinigend effect zal optreden. Dit levert een kostenbesparing op voor de WML en een kwaliteitsverbetering van het drinkwater. Volgens de WML kan bij een vermaasd netwerk op termijn de kwaliteit van het drinkwater niet meer gegarandeerd worden. Neveneffect is echter dat hierdoor minder bluswater beschikbaar komt uit de primaire voorziening (drinkwaternet). Er bestaat geen wettelijke verplichting voor waterleidingmaatschappijen om bluswater te leveren. De gemeenten zijn daarentegen op grond van de Wet Veiligheidsregio verantwoordelijk om te voorzien in een adequate bluswatervoorziening. De regio Zuid-Limburg is door een gebrek aan oppervlaktewater sterk afhankelijk van het drinkwaternet om voldoende bluswater beschikbaar te krijgen. Vanuit een bestuurlijke opdracht zijn in de gemeenten Stein en Heerlen pilots uitgevoerd. De bedoeling van de pilots is dat de uitkomsten daarvan handvatten bieden voor een gedegen advisering richting bestuur, de gemeenten en het Waterleidingbedrijf.

Aan de hand van de resultaten van deze pilots zijn aanvullend een aantal (externe) vragen benoemd die tot doel hebben de problematiek volledig (juridisch, inhoudelijk brandweezorg en financieel) in kaart te brengen. De eerste resultaten daarvan zijn met het bestuur besproken.

BRZO

Sinds vorig jaar is de nieuwe Europese SEVESO III richtlijn geïmplementeerd in het nieuwe Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO). Dit heeft er onder meer toe geleid dat het aantal bedrijven dat onder de BRZO regelgeving valt, is toegenomen en daarmee evenredig de toezichtlast voor de brandweer. Het gaat in Zuid-Limburg om 3 bedrijven. In totaal zijn er nu 11 BRZO bedrijven, waaronder Chemelot. Deze laatste bestaat echter uit 20 deelinrichtingen die separaat worden geïnspecteerd. In 2016 zijn er in Zuid-Limburg 19 BRZO-inspecties gehouden, waarvan 10 bij Chemelot. Tevens hebben er 4 incident-onderzoeken bij Chemelot plaatsgevonden. De brandweer heeft de samenwerking met Noord-Limburg geïntensiveerd. Dit heeft inmiddels geleid tot meerwaarde voor beide brandweerorganisaties. De samenwerking is met name gericht op het terrein van de capaciteit, kennisontwikkeling en kennisdeling.

Basiszorg Risicobeheersing

Verschillende medewerkers hebben opleidingen gevolgd om te voldoen aan de gestelde eisen. Tevens zijn verschillende gemeenten gebruik gaan maken van het digitaal loket bij de brandweer voor advisering. De inzet is er op gericht om dit op termijn uit te bouwen.

In 2016 hebben vooral grote bouwprojecten zoals het Maankwartier in Heerlen, Ligne in Sittard, het Zorgplein Brunssum, de centrumplannen voor Stein, Voerendaal (fase 2), Kerkrade en Vaals aandacht gevraagd van onze inspecteurs. Daarnaast is ondersteuning verleend aan evenementen zoals Pinkpop, Oktoberfest (Brunssum / Sittard), Kerststad en het Auwwieverbal in Valkenburg, Limburgs Mooiste (Heerlen) en de Tefaf (Maastricht). Op het gebied van infrastructuur is met name aandacht besteed aan de Koning Willem Alexandertunnel te Maastricht en de Buitenring te Parkstad. Verder zijn diverse gemeenten ondersteund bij de voorbereidingen van huisvesting voor noodopvang van vluchtelingen.

Omgevingswet

In 2016 hebben belangrijke ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving plaats gevonden. Op grond daarvan heeft de organisatie de eerste voorbereidingen getroffen voor de invoering van de Omgevingswet in 2019. Er is gewerkt aan een concept projectplan en er is een subsidieaanvraag bij de provincie ingediend.

In gezamenlijkheid met de RUD Zuid-Limburg en de Veiligheidsregio wordt opgetrokken in de ondersteuning van de gemeenten bij het maken van omgevingsvisie, -plannen etc. De primaire inzet is er op gericht om van een resultaatgerichte benadering naar een risicogerichte werkwijze te groeien.

2.3. Opleiden en oefenen

Strategisch thema Vakmanschap

In 2016 is een project Vakmanschap gestart. Een belangrijke impuls voor dit project is de audit die vorig jaar is gehouden in het kader van een landelijke beweging ten behoeve van de versterking van het brandweeronderwijs. Hierbij is gesignaleerd dat er sprake is van het ontbreken van een samenhangend geheel aan beleid met betrekking tot het brandweeropleidingsinstituut. Het project beoogt dan ook deze achterstanden weg te werken en een stevige kwaliteitsimpuls te geven. In 2016 is reeds gewerkt aan het beleidskader. Hierin is beschreven hoe de organisatie in de komende jaren kan toegroeien naar een lerende organisatie. Een lerende organisatie is een organisatie die haar medewerkers in staat stelt de dienstverlening aan te passen aan een voortdurend veranderende omgeving door scholing, ontwikkeling en initiatief te stimuleren.

Een team van brandonderzoekers is opgeleid en operationeel. De eerste onderzoeken naar woningbrand zijn inmiddels uitgevoerd. De onderzoeksresultaten geven input aan de het leren van incidenten, doorontwikkeling van vakmanschap en incidentbestrijding en aan de activiteiten in het kader van brandveilig leven.

Koning Willem Alexandertunnel (KWA-tunnel)

Naast de reguliere opleidingen en oefeningen heeft 2016 het gehele jaar in het teken gestaan van de opleidingen en oefeningen in het kader van de tunnelbrandbestrijding ten behoeve van de KWA-tunnel te Maastricht. Daartoe zijn realistische oefeningen gehouden in een oefencentrum te Zwitserland. Daarop volgend is ook realistisch geoefend in de KWA-tunnel zelf en is virtueel geoefend in het opleidingscentrum te Margraten. De brandweer is voldoende voorbereid op een eventuele calamiteit in en rondom de tunnel.

3. Financiële paragrafen

3.1. Algemeen

Onder aansturing van de Bestuurlijke Brandweer Commissie en de Bestuurlijke Financiële Commissie zijn de diverse aspecten van de financiële bedrijfsvoering conform afspraak doorgenomen en vertaald naar besluiten. In 2016 is in dit kader met name aandacht besteed aan de nieuwe programmabegroting van de Veiligheidsregio, die met ingang van 2018 wordt geïntroduceerd. De brandweerbegroting wordt integraal onderdeel van deze begroting. De kaders zijn ontworpen in nauw overleg met functionarissen van de gemeenten. Dit traject heeft geleid tot een sjabloon voor begroting en verslaglegging op een hoger aggregatieniveau passend binnen de regelgeving van het Besluit Begroting en Verantwoording.

3.2. Exploitatie

Strategisch thema bezuinigingen

De bezuinigingen zijn in meerjarig perspectief (2012-2018) vastgesteld en vertaald naar een verlaging van de gemeentelijke bijdragen. Daarvoor is een stramien overeengekomen van drie tranches van elk drie jaar. Vanaf 2015 is de tweede tranche van toepassing (van 2015 tot 2017). De laatste tranche loopt alsdan vanaf 2018. In omvang is vanaf 2015 de grootste stap van toepassing. Binnen de Brandweer Zuid-Limburg zijn, conform de gemaakte afspraken, maatregelen getroffen die het realiseren van deze bezuinigstaak mogelijk maken. De dagdagelijkse realiteit blijkt soms weerbarstig en leidt in vergelijking met de voorgaande jaren tot grotere druk op het exploitatiebudget (zoals overwerk, inhuur). Het heeft belemmerend gewerkt dat verschillende (delen van) vacatures om overigens moverende redenen niet zijn ingevuld. Deze beweging was nodig om structureel een sluitende begroting te presenteren. Verschillende ambities uit het meerjarenbeleidsplan “eenheid in verscheidenheid” zijn hierdoor nog niet tot uitvoering gebracht hetgeen de vitaliteit van de organisatie in zekere zin negatief beïnvloedt.

Index

Conform de gemaakte afspraken (meerjarenbeleidsplan 2012-2018) worden jaarlijks de gemeentelijke bijdragen geïndexeerd. Omdat de begroting zeer vroegtijdig in procedure moet worden gebracht (vroeg in het jaar X-1) wordt gewerkt met een voorcalculatie van de loon- en van de prijsindex. Bij de eindafrekening van het jaar (voorjaar X+1) wordt deze voorcalculatie gecorrigeerd (positief dan wel negatief) met de daadwerkelijk van toepassing zijnde indexcijfers. Cijfermatig is de verwachting inzake de afrekening van de loon- en prijsindex voor het jaar 2016 meegenomen.

3.3 Reserves en voorzieningen

De reserves en voorzieningen hebben een normaal verloop getoond.

3.4 Investerings

De investeringen zijn meerjarig bepaald. Het investeringsplan omvat de raming van de actuele inzichten. Noodzakelijke aantallen, wettelijke afschrijvingstermijnen, efficiencyvoordelen en de doorgeschoven investeringen zijn daarin opgenomen. Een uitgebreid overzicht vindt u in het financiële deel van deze jaarrekening.

De werkelijke kapitaallasten zijn lager dan geraamd. De kapitaallasten van het materieel zijn namelijk € 603.000 lager dan de raming. Hiervan wordt een substantieel deel veroorzaakt door voertuigen € 393.000 en materialen € 118.000 en een klein deel door kleding € 92.000. De reden hiervoor is dat een aantal investeringen, waaronder tankautospuiten en een hulpverleningsvoertuig, weliswaar in 2016 zijn opgestart maar pas in 2017 kunnen worden afgerond vanwege tekortkomingen van de leverancier. Tevens hebben de landelijke acties van het personeel ertoe geleid dat de Service Centra de ingezette investeringen niet op tijd konden uitvoeren. Het gaat bijvoorbeeld om een wenselijke efficiëncyslag van de haakarmbakken, duikapparatuur, vervanging apparatuur werkplaatsen en uitrol kleding.

3.5 Kengetallen

De kengetallen op basis van de voorschriften van het besluit begroting en verantwoording zijn opgenomen vanaf pagina 44.

4. BEDRIJFSVOERING

4.1. Algemeen

Als belangrijk onderdeel van de vormgeving van de interne organisatie is gewerkt aan de optimalisatie van werkprocessen en procedures. Voorbeelden hiervan zijn: het proces besluitvorming, het proces begroting en jaarrekening en het proces investeringen. In de nieuwe organisatie is sprake van een substantiële reductie van de capaciteit van ondersteunende functies. Bovendien is een aantal vacatures bevroren. Het optimaliseren van de bedrijfsvoering en de werkprocessen moet er voor zorgdragen dat er sprake blijft van een werkbaar geheel. Complex hierbij is het bepalen van proceseigenaren gebleken en vervolgens het vormgeven van een helder en nuttig proces.

4.2. Administratieve organisatie

In het verband van de Veiligheidsregio zijn afspraken gemaakt inzake de ontwikkeling en toepassing van het concept van een programma-/productbegroting met ingang van 2018. Beoogd wordt dat dit instrument de transparantie en herkenbaarheid richting gemeenten vergroot. De brandweer heeft intensief meegewerkt om de begroting nieuwe stijl op te kunnen leveren. De uitkomst van dit traject wordt vertaald naar administratieve organisatie. Verder is in 2016 een onderzoek verricht naar optimalisatie van de control organisatie en de processen jaarrekening en begroting.

4.3. Informatisering en automatisering

In 2016 is er een project informatiemanagement gestart, specifiek gericht op bedrijfsvoering. Doel is door kennisuitwisseling via memo's en inventarisaties van de applicaties, informatieproducten en informatiestromen een vruchtbare bodem te scheppen voor verschillende ontwikkelingen zoals basisregistraties, kernregistraties, werkstroommanagement, informatielogistiek, digitaliseren, zaakgericht werken of zaakgericht archiveren.

Het project heeft in eerste aanleg vooral beschrijvende en visualiserende producten van de huidige situatie van de informatiehuishouding (IST) opgeleverd en producten waarmee de grondslag voor het organisatie brede I-beleid is gelegd (portfoliomanagement). Tevens biedt het project aanknopingspunten om informatiemanagement binnen de organisatie vorm te geven. Het project levert na afronding in een volgende fase resultaten voor de toekomstige situatie (SOLL). De resultaten zullen in 2017 worden geboekt.

4.4. Personeelsbeleid

Strategisch thema Strategische Personeels Planning (SPP-beleid)

Brandweer Zuid- Limburg heeft Strategische Personeels Planning op haar agenda gezet. Het is een feit dat de organisatie te maken heeft met vergrijzing van het personeelsbestand. De komende jaren zal er sprake zijn van veel natuurlijk verloop. Naast het feit dat er tijdig nieuw personeel geworven moet worden, is kennisoverdracht een belangrijk speerpunt. Om hierop in te spelen zijn er twee brandweerofficieren aangenomen om de piketfuncties kwalitatief goed bezet te houden in de toekomst.

In 2016 is gestart met een verkenning op dit gebied, hetgeen heeft geresulteerd in een methode om personeel te kunnen doorlichten en de planning te faciliteren. De methode is in 2016 succesvol getoetst bij een deel van de organisatie. In de toekomst is een verdere doorgroei aan de orde ten behoeve van de vitaliteit van de organisatie en inherent hieraan de waarborging van de operationaliteit.

Personele aangelegenheden

Het ziekteverzuim van het personeel vertoont in het jaar 2016 een stijgende lijn. In 2016 is sprake van een relatief hoog verzuim. Het gemiddelde verzuim is gestegen met ongeveer 2,5% t.o.v. 2015. Het gemiddelde verzuimpercentage lag op 7,81%. Er zijn hiervoor verschillende oorzaken waaronder de hoge gemiddelde leeftijd van het (repressieve) personeel, psychische klachten en fysieke ongemakken. Een deel van het verzuim is terug te voeren naar de aard van de werkzaamheden die een repressieve organisatie in principe genereert. Verzuim als zodanig is een risico voor de brandweer omdat het merendeel van het personeel in roosterverband werkzaam is. Binnen de roosters leidt verzuim tot overwerkmaatregelen en tot extra inhuur van personeel om de operationele basissterkte te kunnen garanderen. Voor de ondersteunende afdelingen leidt het verzuim met name tot noodzakelijke extra inhuur. Alle inzet is er op gericht om samen met betrokken partijen tot een gerichte reductie van het ziekteverzuim te komen.

In 2006 is de overgangsregeling FLO (Functioneel Leeftijdsontslag) voor brandweerpersoneel ingevoerd, waardoor medewerkers eerder kunnen stoppen met werken tegen gedeeltelijke doorbetaling van hun loon. Sinds de invoering van de regeling is de wet- en regelgeving op onderdelen veranderd (denk aan verhoging van de AOW leeftijd) waardoor de regeling niet meer uitvoerbaar is, met nadelige gevolgen voor de inkomsten van de brandweered medewerkers. Om dit te repareren zijn onderhandelingen gestart met als gevolg tijdelijke acties. Door de acties was extra inhuur van personeel noodzakelijk. Inmiddels is er einde oktober 2016 een principe akkoord bereikt en zijn de acties per die datum opgeschort. Het principe akkoord wordt momenteel nader uitgewerkt.

4.5. Inkoop en facilitair beleid

Het jaar 2016 kenmerkt zich voor wat betreft de facilitaire aangelegenheden tot het bestendigen van het voorzieningenniveau en waar nodig invulling geven aan de randvoorwaarden om mee te gaan met algemene maatschappelijke ontwikkelingen en/of ontwikkeling van de bedrijfsvoering van andere onderdelen van de organisatie.

Huisvesting

Op het gebied van de huisvesting zijn meerdere Arbo gerelateerde projecten uitgevoerd onder meer gericht op verbeteringen van de luchtcirculatie in gebouwen. Vanwege het project schoner werken en de verdere implementatie van de hybride bedrijfsvoering zijn eveneens aanpassingen in de gebouwen doorgevoerd, zoals bijvoorbeeld de wasstraat ten behoeve van de uitrukkleding in Margraten. Verder is aandacht geschonken aan de beveiliging van de gebouwen om te kunnen voldoen aan de eisen die zowel de verzekering en het ministerie stelt als het gaat om beveiliging van bedrijfsmiddelen.

ICT

In zijn algemeenheid wordt gestreefd naar optimalisatie van de ondersteunende processen waarbij in toenemende mate ICT wordt ingezet om medewerkers en organisatie op een efficiënte wijze van diensten te voorzien. De maatschappelijke trend tot digitaliseren van het informatieverkeer en de daaraan verbonden werkprocessen dwingt de organisatie ook om daarin mee te gaan. Het levert tevens een voordeel op voor de mogelijkheden van het tijd- en plaats onafhankelijk werken. De medewerkers van de organisatie zijn in toenemende mate daarin gefaciliteerd. Informatiemanagement is hierbij een belangrijke voorwaarde en heeft in 2016 een extra impuls gekregen door een project te starten.

Het besturingsplatform voor de ICT is gemigreerd van Windows XP naar Windows 8.1. Dit was noodzakelijk om aansluiting te behouden met de minimale standaard die vereist is om andere ICT functionaliteiten ook operationeel te houden. Verder is in dat verband de hardware van de werkplekken zo veel als mogelijk aangepast voor een optimalisatie van de virtuele techniek. Dat levert efficiencyvoordelen op voor het beheer van de ICT, passend binnen de budgettaire kaders van de dienstverlening door PIT.

Inkoop

In het jaar 2016 zijn na beoordeling en waar mogelijk een aantal contracten verlengd zoals het contract van grote voertuigen en verzekeringen. Het contract voor de verwerving van kleine voertuigen moest worden vernieuwd. In samenwerking met Brandweer Nederland is dit Europees aanbesteed. Er is verder gewerkt aan de optimalisatie van de contractenbank. Als onderdeel van het contractmanagement wordt ook gestreefd naar verdere harmonisatie en efficiencyvoordelen door contracten te bundelen. Een voorbeeld daarvan zijn de contracten ten behoeve van de afvalverwijdering. Het aantal is tot drie terug gebracht. Tenslotte is in samenwerking met de accountant het proces voor de interne controle verder geoptimaliseerd ten behoeve van de inkooprechtmatigheid.

4.6. VPT

De brandweer is geheel aandeelhouder in de B.V. VPT. Er is een aantal verkennende onderzoeken verricht gericht op de toekomst van de vennootschap in relatie tot de werkzaamheden van de brandweer.

Deel B Financiële verantwoording

Verantwoording exploitatieresultaat 2016.

In deze jaarrekening 2016 is het eindresultaat totaal € 333.178 voordelig.

De bestuurlijke besluitvorming over de resultaatbestemming 2016 wordt u in een separaat voorstel voorgelegd. De voorgestelde resultaatbestemming is bewust niet in dit boekwerk opgenomen en ook niet in de onderscheiden onderdelen cijfermatig verwerkt, omdat bij een bestuurlijk besluit dat afwijkt van een in de cijfers verwerkt voorstel, dit jaardocument inclusief de accountantsverklaring aan te passen is waardoor mogelijk tijdige indiening aan de toezichthouder niet behaald wordt.

Programmaverantwoording

Het rekeningresultaat 2016 met een batig exploitatiesaldo van € 333.178 wordt u op de volgende pagina's volgens de indeling van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) aangeboden. Conform de eisen van het BBV worden de baten en lasten die in causaal verband staan tot stortingen in en onttrekkingen uit de reserves separaat aangegeven, met een onderscheid naar:

- mutaties in reserves opgenomen in begroting,
- niet opgenomen in begroting en
- bestemming eindresultaat.

Per hoofd kosten en opbrengsten soort (HKOS) worden de verschillen nader toegelicht.

De baten en lasten inclusief kapitaallasten, maar exclusief mutaties van en naar reserves treft u aan in deel 1, met een saldo van € 226.844 voordelig.

In deel 2 treft u de mutaties aan die in causaal verband staan met de reserves zoals deze bestuurlijk via de primaire begroting en de begrotingswijzigingen zijn toegestaan.

Eenzijds zijn dit de mutaties van de exploitatie naar de reserves van totaal € 3.487.108; de stortingen die nodig zijn om de kapitaallasten van het materieel te egaliseren van de onderdelen voertuigen, beroepskleding en materialen.

Anderzijds treft u in deel 2 ook de onttrekkingen uit de reserves aan. Deze bestaan uit de omvang van de onderscheiden kapitaallasten voertuigen € 1.705.665, beroepskleding € 366.484 en materialen € 532.714; de onttrekking ten behoeve van de frictiekosten € 122.272, opleiden en oefenen € 57.232, het sociaal plan € 62.075 en de reservering vakantietoelagen € 747.000 over de periode juni tot en met december 2016 ten behoeve van het Individuele Keuzebudget. De totale onttrekkingen van de reserves ten gunste van de exploitatie zijn € 3.593.442.

Het saldo van deze mutaties die vanuit de exploitatie van en naar reserves komen en gaan, zoals bestuurlijk via de begroting toegestaan is, bedraagt € 106.334 voordelig.

Rekening houdend met het voordelig saldo van deel 1 van € 226.844 en het voordelig saldo van de mutaties binnen deel 2 van € 106.334 ontstaat het totale exploitatieresultaat 2016 van € 333.178 voordelig.

In deel 3 treft u mutaties aan van de eindbestemmingen die naar aanleiding van de jaarrekeningen 2009 tot en met 2015 historisch bestuurlijk zijn besloten.

De besluitvorming over de bestemming van het eindresultaat 2016 van € 333.178 vindt plaats door middel van een apart bestuurlijk voorstel. In de balans treft u dit onderdeel aan onder de reserves als rekeningresultaat voor bestemming. Er heeft in 2016 één formele begrotingswijziging plaatsgevonden. De raming van de personeelslasten is met € 747.000 verhoogd met als batenpost de onttrekking uit de algemene reserve.

Beknopte analyse resultaat 2016

Enkele onderdelen, die vooraf moeilijk in te schatten zijn, vormen de kern van het jaarresultaat 2016 :

- geen beroep hoeven te doen op de post onvoorzien ad € 100.000 voordelig blijkt pas tegen jaareinde als met name grote en langdurige incidenten zijn uitgebleven;
- de meevaller van € 406.000 voordelig in de post rente door een goedkope langdurige geldlening en het achterblijven van de investeringsuitgaven;
- het niet onttrekken van de geraamde mutatie van € 255.000 (voor de exploitatie is dit nadelig) uit de egalisatiereserve bezuinigingen omdat de bezuinigingen ook in 2016 behaald zijn.
- Bovenvermeld trio vertegenwoordigd per saldo € 251.000 voordeel. De overige voordelen van per saldo € 82.000 bestaan uit absolute en relatief geringe voordelige en nadelige verschillen tussen primaire raming (eind 2014 opgesteld) en werkelijkheid 2016 op de operationele HKOS onderdelen.

In hoofdlijnen bestaat het exploitatieresultaat 2016 uit de volgende verschillen tussen werkelijkheid en de begroting na wijziging.

	Bruto verschil jaarrekening met bijgestelde begroting	Netto verschil jaarrekening met bijgestelde begroting, na eliminatie causale kapitaallasten en loonindex				
x € 1.000			eliminaties			
HKOS			kapitaal lasten	index 2015	index 2016	reserves
Personeelslasten	-617	-147		85	487	-102
Frictiekosten	132	-42				-174
Opleiden en oefenen	-393	-336				57
Huisvesting en kantoor	220	220				
Voertuigen en materialen	762	159	-603			
Onvoorzien	100	100				
Index	668	96		-85	-487	
Renteresultaat	406	406				
Bijdragen gemeenten	108	108				
Bijdragen Rijk	-18	-18				
Overige inkomsten	42	42				
	1410	588				
naar reserves	0	0				
van reserves	-1077	-255	603			219
Resultaat, voordelig	333	333	0	0	0	0

Op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) zijn de baten en lasten bruto te ramen en te verantwoorden en de mutaties van en naar reserves zijn apart zichtbaar te maken.

Eliminaties kapitaallasten

We maken gebruik van een egalisereserve kapitaallasten materieel.

Hierbij vindt een jaarlijkse storting in de egalisereserve plaats die berekend is op de gemiddelde kapitaallasten in de eerstkomende 10 jaren, waardoor effectief sprake is van een stabiele vaste lastenpost als kapitaallasten in de meerjarige exploitaties.

De werkelijke kapitaallasten worden verantwoord op de onderdelen voertuigen en materialen met als tegenpost de onttrekking van de werkelijke kapitaallasten uit de reserves.

Omdat de werkelijke kapitaallasten lager zijn dan geraamd ontstaat een bruto voordeel bij de HKOS voertuigen en materialen en een bruto nadeel bij de HKOS van reserves.

In de kolom netto verschil zijn deze mutaties geëlimineerd. De verschillen tussen geraamde en werkelijke kapitaallasten zijn bij voertuigen € 393.000, bij materialen € 118.000 en bij kleding € 92.000.

Eliminaties index loonlasten

De loonindex en de prijsindex zijn inbegrepen in de gemeentelijke bijdragen. Op uitdrukkelijk verzoek van de Bestuurlijke Financiële Commissie worden de geraamde loonindex en prijsindex apart tot uitdrukking gebracht in de begroting. Hierdoor blijven de verschillen tussen voorcalculatie en nacalculatie beter zichtbaar, zeker gelet op het tijdinterval van twee jaren tussen de voor en nacalculatie. Doordat de geraamde loonindex en prijsindex nog niet in de onderscheiden HKOS budgetten opgenomen worden, wordt het risico vermeden dat inbegrepen geraamde index ook besteed wordt terwijl op basis van de werkelijke index nog restituties plaats kunnen vinden.

Net als bij de HKOS Onvoorzien mogen op de HKOS Index jaarrekening technisch geen bedragen verantwoord worden. De loonindex staat in causaal verband tot de HKOS Personeelslasten en de prijsindex staat in causaal verband met de materiële lasten van de overige HKOS. De werkelijke hogere lasten als gevolg van de loon en prijsstijgingen zitten inbegrepen in de lasten van de onderscheiden HKOS onderdelen.

De werkelijke loonindex 2015 is € 431.354, reeds eenmalig inbegrepen in de personeelslasten over 2015 is geraamd € 345.986, dus additioneel over 2015 € 85.368.

De werkelijke loonindex 2016 is € 486.689.

Eliminaties onttrekkingen uit reserves

Omdat in de jaarrekening bruto verantwoording plaats vindt zijn in de exploitatie lasten verantwoord die in causaal verband staan tot onttrekkingen uit reserves. Als deze bruto posten geëlimineerd worden dan ontstaat informatie over de netto lasten. Het betreft hier de verschillen tussen werkelijke en geraamde baten door onttrekkingen uit reserves van :

- personeelslasten sociaal plan; geraamd € 164.000 ten opzichte van werkelijk € 62.000
- frictiekosten; geraamd € 296.000 ten opzichte van werkelijk € 122.000
- opleiden en oefenen; geraamd 0; werkelijk € 57.000

Historisch meerjarenoverzicht

Ter vergelijking zijn hieronder de bestuurlijk vastgestelde exploitaties vanaf 2009 vermeld.

Bij een cijfervergelijking dient u wel rekening te houden dat compensabele BTW van toepassing is geweest tot en met boekjaar 2013.

Naast de vergelijking tussen de jaarrekeningen van 2009 tot en met 2016 zijn er ook vergelijkingen gemaakt tussen de jaarrekening 2016 met de begroting na wijziging en tussen de jaarrekening 2016 en 2015.

BRWZL, exploitatie 2016								Begroting	Begroting na	Jaarrekening	Vershil	Vershil	
Hoofd Kosten en Opbrengstsoorten	Jaarrekening	Jaarrekening	Jaarrekening	Jaarrekening	Jaarrekening	Jaarrekening	Jaarrekening	primair	wijziging	2016	Begroting na	Jaarrekening	
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2016	2016	2016	2016 met	
	excl btw	excl btw	excl btw	excl btw	excl btw	incl btw	incl btw	incl btw	incl btw	incl btw	incl btw	2015 met	
Deel 1												2016	
Baten													
Bijdragen gemeenten	31.730.439	32.272.985	32.837.762	32.355.698	33.176.861	33.669.374	31.764.783	33.090.626	33.090.626	33.198.464	107.838	1.433.681	A
Bijdragen rijk	1.429.973	2.227.465	2.573.397	2.617.055	2.572.404	4.456.447	4.434.235	4.420.402	4.420.402	4.401.966	-18.436	-32.269	B
Overige inkomsten	1.993.006	1.647.836	1.751.617	2.112.265	1.919.341	1.249.700	1.338.603	1.089.679	1.089.679	1.131.551	41.872	-207.052	C
Renteresultaat	113.407	99.752	84.615	39.607	0								
Prijnsindex			133.158										
Totaal Baten	35.266.825	36.248.038	37.380.549	37.124.625	37.668.606	39.375.521	37.537.621	38.600.707	38.600.707	38.731.981	131.274	1.194.360	
Lasten													
Personeelslasten	25.593.644	26.816.771	26.658.186	26.376.448	26.427.210	24.812.013	25.657.757	24.982.734	25.729.734	26.347.276	-617.542	-689.519	D
Friciekosten						767.566	866.243	296.532	296.532	164.059	132.473	702.184	E
Opleiden en oefenen warme tak						981.928	919.695	784.316	784.316	1.177.568	-393.252	-257.873	F
Huisvesting	3.244.681	3.046.139	3.636.190	2.365.647	3.674.927	3.697.694	3.728.796	4.601.401	4.601.401	4.459.237	142.164	-730.441	G
Kantoor	2.528.974	2.436.336	2.485.711	2.368.103	2.512.715	2.931.689	2.769.644	2.880.178	2.880.178	2.802.007	78.171	-32.363	H
Voertuigen	2.066.164	2.269.084	2.180.906	1.961.218	1.920.505	2.950.749	2.528.816	3.120.569	3.120.569	2.515.209	605.360	13.607	I
Materialen	1.423.874	976.234	967.972	829.236	813.294	1.813.576	1.786.544	1.897.352	1.897.352	1.740.643	156.709	45.901	J
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0	100.000	100.000	0	100.000	0	K
Index						282.651	0	668.398	668.398	0	668.398	0	L
Rente					216.892	-674.334	-587.073	-294.881	-294.881	-700.862	405.981	113.789	M
Totaal Lasten	34.857.337	35.544.564	35.928.965	33.900.652	35.565.543	37.563.532	37.670.422	39.036.599	39.783.599	38.505.137	1.278.462	-834.715	
Saldo exclusief mutaties reserves	409.488	703.474	1.451.584	3.223.973	2.103.063	1.811.989	-132.801	-435.892	-1.182.892	226.844	1.409.736	359.645	
Deel 2													
Stortingen in reserves													N
egalitatie kapitaallasten materieel	416.000	419.000	419.000	3.036.591	3.036.591	3.382.441	3.321.806	3.487.108	3.487.108	3.487.108	0	-165.302	
frictiekosten				1.988.577									
opleiden en oefenen							142.383			0	0	142.383	
egalitatie bezuinigingen				305.000		1.121.779							
Onttrekkingen uit reserves													O
reserve resultaten ivm lagere BDUR	700.000	275.000											
egalitatie kapitaallasten materieel	70.000	134.402	227.041	1.626.667	1.482.641	2.934.081	2.623.474	3.207.551	3.207.551	2.604.863	-602.688	-18.611	
Samen Sterk 2009-2012				1.758.000									
frictiekosten				175.778	484.142	767.566	866.243	296.532	296.532	122.272	-174.260	-743.971	
reserve rente					216.892								
reserve opleiden en oefenen						135.031	75.994			57.232	57.232	-18.762	
reserve opleidingen MOTO						120.000	20.000			0	0	-20.000	
reserve sociaal plan						115.928	121.000			62.075	-101.925	-58.925	
reserve egalitatie bezuinigingen								164.000	164.000	0	-254.917	0	
algemene reserve								254.917	254.917	0	747.000	747.000	
Saldo inclusief mutaties reserves	763.488	693.876	1.259.625	1.454.250	1.250.147	1.380.375	109.721	0	0	333.178	333.178	223.457	
Deel 3													
Voorstel resultaatbestemming													
naar reserve egalitatie rente	113.407		84.615	51.978									
naar reserve Samen Sterk	586.000	586.000	586.000										
naar reserve opleiden & oefenen			261.586	93.486									
naar reserve vrijwilligers		100.000											
naar reserve frictiekosten			327.424										
van reserve egalitatie rente						-33.108							
naar reserve sociaal plan						640.000							
naar reserve opleidingen MOTO						140.000							
naar algemene reserve	64.081	7.876		908.786	353.000								
naar restitutie gemeentelijke bijdragen				400.000	150.255	1.380.375	109.721						
Exploitatieresultaat	0	0	0	0	0	0	0	0	0	333.178	333.178	223.457	

Verderop worden per Hoofd Kosten en Opbrengstsoorten (HKOS) de verschillen nader toegelicht.

De werkelijke exploitatie 2016 wordt vergeleken met de begroting na wijziging en met de werkelijke exploitatie 2015.

Toelichtingen per Hoofd Kosten en Opbrengstensoort (HKOS)

Toelichtingen op de verschillen per hoofd kosten en opbrengstensoort tussen

a. jaarrekening 2016 en de primaire begroting incl. begrotingswijziging en

b. jaarrekeningen 2016 en 2015

treft u hieronder per HKOS onderdeel aan.

A. Bijdragen gemeenten, baten € 33.198.000

Voordelig € 107.000 = 0,3 % t.o.v. primaire begroting

Hogere baten € 1.433.000 t.o.v. jaarrekening 2015

Inhoudelijke toelichting resultaat 2016

Het voordelig resultaat van € 107.000 bestaat uit enerzijds de indexafrekeningen (index verschil tussen raming en rekening)

loonindex 2015	€ 431.354
loonindex 2016	€ 163.827
prijsindex 2015	€ 112.879 -/-
prijsindex 2016	€ <u>28.477 -/-</u>
Totaal	€ 453.825

Anderzijds is in de begroting 2015 eenmalig een verwachte 1,5 % loonindex 2015 ad € 345.986 opgenomen in zowel de batenraming van de gemeentelijke bijdragen als de lastenraming van de personeelslasten.

Deze mutatie zit bij de eindafrekening loonindex 2015 ad € 431.354 inbegrepen.

Het netto verschil tussen de eindafrekeningen loonindex 2015 en 2016 ad € 453.825 en de reeds opgenomen loonindex 2015 ad € 345.986 bedraagt € 107.839 en is de verklaring van het voordelig resultaat.

Inhoudelijke toelichting vergelijking 2016 met 2015

De hogere baten in 2016 van € 1.433.000 ten opzichte van 2015 zijn als volgt te verklaren :

De huren van kazernes zijn tot en met 2015 om BTW technische redenen verrekend met de gemeentelijke bijdragen. Vanaf 2016 worden de huren en de gemeentelijke bijdragen weer bruto geraamd en verantwoord. Dit betekent dat de huisvestingslasten (uitgaven) in 2016 hoger zijn en ook de gemeentelijke bijdragen (inkomsten) hoger zijn : € 839.868 (= huurverrekeningen 2015).

De werkelijke loonindex 2016 bedraagt € 486.689 en de werkelijke prijsindex 2016 bedraagt

€ 107.125, dit geeft een totaal index 2016 van € 593.814 en dus ook toename ten opzichte van 2015.

Huur plus index samen bedragen € 1.433.682 en dit is ook de mutatie van 2015 naar 2016.

De definitieve gemeentelijke bijdragen 2016 inclusief de jaarafrekening 2016 treft u aan in onderstaand overzicht.

Bijdragen gemeenten 2016								
Gemeente	Bijdrage 2016	Relatieve	Afrekening	Afrekening	Afrekening	Afrekening	Bijdrage 2016	Totaal
	(excl. huurverr.)	bijdragen	loonindex 2015	Prijsindex 2015	Loonindex	Prijsindex	(excl. huurverr.)	afrekeningen
	(incl index 2015)				2016 2,3%- 1,5 %	2016 0,90% -1,25%	(incl index 2015)	index
	(incl index 2016)				64% lasten	36% lasten	(incl index 2016)	2015 en 2016
Beek	651.659	1,99%	8.584	-2.246	3.260	-567	660.690	9.032
Brunssum	1.386.407	4,23%	18.264	-4.779	6.936	-1.206	1.405.622	19.215
Eijsden-Margraten	1.272.835	3,89%	16.767	-4.388	6.368	-1.107	1.290.476	17.641
Gulpen-Wittem	761.736	2,33%	10.035	-2.626	3.811	-662	772.293	10.557
Heerlen	4.698.820	14,35%	61.899	-16.198	23.509	-4.086	4.763.943	65.123
Kerkrade	2.303.412	7,03%	30.343	-7.940	11.524	-2.003	2.335.336	31.924
Landgraaf	1.768.335	5,40%	23.295	-6.096	8.847	-1.538	1.792.843	24.508
Maastricht	6.977.878	21,31%	91.921	-24.054	34.912	-6.068	7.074.588	96.710
Meerssen	973.121	2,97%	12.819	-3.355	4.869	-846	986.608	13.487
Nuth	688.426	2,10%	9.069	-2.373	3.444	-599	697.967	9.541
Onderbanken	319.152	0,97%	4.204	-1.100	1.597	-278	323.576	4.423
Schinnen	523.091	1,60%	6.891	-1.803	2.617	-455	530.341	7.250
Simpelveld	451.784	1,38%	5.951	-1.557	2.260	-393	458.046	6.262
Sittard-geleen	6.939.401	21,19%	91.415	-23.922	34.719	-6.035	7.035.578	96.177
Stein	1.059.314	3,24%	13.955	-3.652	5.300	-921	1.073.995	14.682
Vaals	532.472	1,63%	7.014	-1.836	2.664	-463	539.852	7.380
Valkenburg a/d geul	917.699	2,80%	12.089	-3.164	4.591	-798	930.418	12.719
Voerendaal	519.097	1,59%	6.838	-1.789	2.597	-451	526.291	7.194
Totalen	32.744.640	100,00%	431.354	-112.879	163.827	-28.477	33.198.465	453.825

B. Bijdragen Rijk, baten € 4.402.000

Nadelig € 18.000 = 0,4 % t.o.v. primaire begroting

Lagere baten € 32.000 t.o.v. jaarrekening 2015

Inhoudelijke toelichting resultaat 2016

De bruto compensatie loonindex 2016 van € 48.075 is binnen de Veiligheidsregio Zuid-Limburg integraal aan het programmabureau toegewezen om additionele advieskosten ten behoeve van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg financieel te dekken.

Op basis van de BDUR-circulaire december 2015 is totaal ontvangen € 6.140.023.

Op 25 oktober 2016 heeft het Rijk gemeld dat de loonbijstelling over 2016 totaal € 48.075 is, relatief is dit 0,8 %. Het grand-totaal aan BDUR baten over geheel 2016 bedraagt hierdoor € 6.188.098. Op basis van de historische verdeelsleutel GHOR 41% en BRWZL 59% plus de compensaties BTW rampenbestrijding en BCF van enkele jaren geleden, de bijdragen aan Bevolkingszorg en Programmabureau incl. loonbijstelling is de BDUR toedeling naar de onderdelen van de Veiligheid Regio Zuid-Limburg in 2016 als volgt :

Programmabureau	€ 48.075	1 %
Bevolkingszorg	€ 196.805	3 %
GHOR	€ 1.541.253	25 %
BRWZL	€ 4.401.965	71 %
Totaal	€ 6.188.098	100 %

Door de BRWZL is voor het boekjaar 2016 geraamd aan BDUR inkomsten € 4.420.000 op basis van eind 2014 voor handen zijnde gegevens. De loonbijstelling 2016 van € 48.075 is integraal toegewezen aan het programmabureau in plaats van € 17.475 aan de GHOR en € 30.600 aan de BRWZL.

Inhoudelijke toelichting vergelijking 2016 met 2015

De totale BDUR ontvangsten inclusief loonindex over 2015 bedragen € 6.175.731

De totale BDUR ontvangsten exclusief loonindex over 2016 bedragen € 6.140.023

Een korting op de totale BDUR uitkeringen van € 36.000 in 2016 ten opzichte van 2015.

Dit is de voornaamste verklaring van de lagere baten voor de BRWZL

C. Overige inkomsten, baten € 1.132.000

Voordelig € 42.000 = 3,9 % t.o.v. primaire begroting

Lagere baten € 207.000 t.o.v. jaarrekening 2015

Inhoudelijke toelichting resultaat 2016

De ontvangsten via het Openbare Meld Systeem zijn € 68.000 voordelig, terwijl de ontvangsten van derden en de overige inkomsten samen € 20.000 nadelig zijn.

Inhoudelijke toelichting vergelijking 2016 met 2015

Ten opzichte van 2015 zijn de ontvangsten van derden, de overige inkomsten en de voorzieningen samen € 187.000 nadeliger, de OMS opbrengsten zijn € 16.000 nadeliger.

D. Personeelslasten, lasten € 26.347.000

Nadelig € 618.000 = 2,4 % t.o.v. bijgestelde begroting;

Bijgestelde raming € 747.000 in verband met reservering vakantietoelagen juni tot en met december 2016 als gevolg van het in werk treden van het Individueel Keuze Budget vanaf 2017.

Meer lasten € 690.000 in 2016 t.o.v. jaarrekening 2015

Inhoudelijke toelichting resultaat 2016

Verschil tussen werkelijkheid en begroting van de personeelslasten is € 618.000 nadelig.

Het nadelig resultaat van € 618.000 in 2016 ten opzichte van de begroting na begrotingswijziging

(voor € 747.000 reservering vakantietoelagen juni tot en met december 2016 in het kader van het IKB, ten laste van de algemene reserve) heeft deels te maken met de stijging van de loonlasten als gevolg van cao aanpassingen en gewijzigde werkgeverslasten.

Met de loonindex wordt hiervoor enige financiële compensatie via de gemeentelijke bijdragen ontvangen.

De werkelijke loonindex 2015 is € 431.354, reeds eenmalig inbegrepen in de personeelslasten over 2015 is geraamd € 345.986, dus de additionele loonindex over 2015 is € 85.368.

De werkelijke loonindex 2016 is € 486.689.

Samen bedraagt de gecompenseerde loonindex ten opzichte van de begroting € 572.057.

Ten opzichte van de begroting is de inhuur van personeel € 600.000 nadelig, het overwerk is € 168.000 nadelig, de opleidingen van de koude tak blijken € 127.000 voordeliger.

Samen is dit € 641.000 nadeliger dan begroot.

Saldering van het nadelig HKOS resultaat 2016 van € 618.000 met de compensatie loonindex van € 572.000 en de nadelige resultaten op indirecte personeelslasten van € 641.000 bedraagt € 687.000 nadelig. Dit retrograat berekende totaalbedrag van € 687.000 vormt de omvang van het verschil tussen de verkregen loonindex en de werkelijke gestegen werkgeverslasten plus cao aanpassingen plus personele uitbreiding enerzijds en de mindere loonlasten als gevolg van bezuinigingen plus het (tijdelijk) niet invullen van vacatures anderzijds.

Inhoudelijke toelichting vergelijking 2016 met 2015

Het verschil tussen werkelijkheid 2016 en 2015 van de personeelslasten is € 690.000 nadelig.

De hogere lasten in 2016 in vergelijking met 2015 van € 690.000 worden met € 150.000 voordelig beïnvloed door de indirecte personeelslasten, nadelige beïnvloeding door cao aanpassingen en stijging van de werkgeverslasten waarvoor compensatie in de vorm van loonindex 2016 is verkregen van € 487.000.

Het verschil tussen de verkregen loonindex 2016 en de tussen 2015 en 2016 werkelijke stijgingen van de werkgeverslasten en cao aanpassingen enerzijds en de hogere loonlasten anderzijds bedragen retrograat berekend samen en per saldo € 353.000 nadelig.

E. Frictiekosten, lasten € 164.000

Voordelig € 132.000 t.o.v. primaire begroting

Minder lasten € 702.000 t.o.v. jaarrekening 2015

Inhoudelijke toelichting resultaat 2016

Per 31.12.2015 stond er nog € 122.272 in de reserve frictiekosten.

Dit bedrag wordt in de exploitatie verantwoord als onttrekking uit de reserves (= inkomsten), conform de BBV voorschriften.

De werkelijke exploitatielasten in 2016 bedragen € 164.059

Het eindresultaat op het budget frictiekosten bedraagt dus nadelig € 41.787 en komt ten laste van de exploitatie 2016 BRWZL. De totale frictiekosten over de voorbije jaren bedragen € 2.458.000.

De raming van de lasten 2016 zijn opgemaakt in het najaar van 2014. Op dat moment was de reserve frictiekosten € 988.515 per 31.12.2014.

In 2015 zou nog € 691.983 uitgegeven worden en in 2016 zouden nog voor € 296.532 uitgaven gedaan worden.

De werkelijke frictielasten blijken in 2015 echter € 866.243 te zijn in plaats van de geraamde € 691.983. En de werkelijke frictielasten in 2016 zijn dus € 164.059 in plaats van de geraamde € 296.532.

Inhoudelijke toelichting vergelijking 2016 met 2015.

In 2016 zijn de laatste lasten ad € 164.000 via het project frictiekosten betaald, terwijl in 2015 deze lasten een omvang hadden van € 866.000; per saldo € 702.000 hogere lasten in 2015 dan in 2016.

F. Opleiden en oefenen warme tak, lasten € 1.178.000

Nadelig € 393.000 = 50% t.o.v. primaire begroting

Meer lasten € 258.000 t.o.v. jaarrekening 2015

Inhoudelijke toelichting resultaat 2016

Doorontwikkeling vakmanschap, € 70.000 meer lasten

Vakmanschap is binnen de brandweerorganisatie gekwalificeerd als strategisch thema.

De betekenis hiervan is dat er een verandering in gang gezet is die gericht is op het ontwerpen, vernieuwen en verbeteren van activiteiten en processen om zodoende het vakmanschap van de brandweermensen te vergroten.

De aanpak van deze ontwikkeling is projectmatig en planmatig ingezet met de doelstelling dat in 2019 Brandweer Zuid-Limburg een lerende organisatie is met aantoonbaar vakbekwaam personeel.

De start van deze ontwikkeling is in 2016 ondersteund met een extra budget van € 70.000.

Cyclisch programma, meer lasten € 57.000.

In een cyclus van 4 jaar wordt op basis van het vastgestelde regionale risicoprofiel elk jaar extra aandacht besteed aan de vakbekwaamheid op een van de volgende thema's:

- industriële brandbestrijding;
- ondergrondse infra;
- natuurbrandbestrijding;
- vliegtuigbrandbestrijding.

In 2016 is het thema natuurbrandbestrijding behandeld middels trainingen BOB, XVR en realistische oefeningen op trainingscentrum Spinel te Dordrecht. De eenheden van de Parkstadregio hebben hieraan deelgenomen, plus minus 240 collega's.

De totaallasten van € 57.000 zijn onttrokken uit de reserve opleiden en oefenen (zie O.)

Beroepsoefendagen, meer lasten € 69.000

Sinds 2015 verzorgt het ROC de basisoefeningen voor alle beroepscollega's in etmaal- en dagdienst. Het betreft plus minus 155 collega's in 20 oefengroepen. In 2016 is er geoefend op de kerntaken brandbestrijding, technische hulpverlening en incident bestrijding gevaarlijke stoffen. Hiervoor zijn in totaal 140 beroepsoefendagen georganiseerd.

Oefenen Koning Willem Alexandertunnel, meer lasten € 210.000

De Koning Willem Alexandertunnel in Maastricht is vanaf eind 2016 open voor gebruik. Onderdeel van de vergunningsvoorwaarden voor de openstellingsvergunning is dat de hulpdiensten "voldoende gesteld zijn" voor hun taak in de hulpverlening bij calamiteiten in of rondom deze nieuwe tunnel. Voor Brandweer Zuid-Limburg heeft 2016 dan ook voor een groot gedeelte in het teken gestaan van de voorbereiding op de openstelling van deze tunnel. Ruim 200 medewerkers hebben een opleidings- en trainingstraject doorlopen bestaande uit theoretische en praktische trainingen lokaal, maar ook een praktische training bij de International Fire Academy (IFA) in Balsthal, Zwitserland. Deze trainingen zijn, naast de Zwitserse instructeurs, voor het grootste deel begeleid door eigen instructeurs die in een eerdere fase (2015) in Zwitserland hun opleiding hadden genoten. De keuze om ook eigen instructeurs mee te sturen was in eerste instantie niet voorzien. Belangrijke overweging in deze is echter dat deze eigen instructeurs kunnen blijven zorgdragen voor continuïteit in het trainen en oefenen van eigen personeel, ook na openstelling. Ter voorbereiding op de trainingen in Zwitserland, en ook vanuit het oogpunt van continuïteit, is er geïnvesteerd in praktische oefenmogelijkheden op het ROC in Margraten. Door de realisatie van een oefentunnel die makkelijk opgebouwd en afgebroken kan worden, zijn de medewerkers in staat gesteld om hun praktische vaardigheden in een realistische oefenomgeving (weliswaar zonder hitte en vuur) te beoefenen. Ook voor het oefenen en trainen op de lange termijn (na openstelling) heeft deze oefentunnel nadrukkelijk meerwaarde.

Naast de investeringen in het opleiden en trainen van het brandweerpersoneel heeft de brandweer ook een nadrukkelijke voortrekkersrol gespeeld in het Multidisciplinair opleiden en trainen van de andere kolommen (m.n. Politie en GHOR). Zo is er veel effort gestoken in een E-learning systeem met separate modules voor brandweer, politie en GHOR. Daarnaast is gedurende 2016 volop geoefend met de zogenaamde virtuele tunnel. Middels het XVR-systeem worden mensen in de gelegenheid gesteld om het complexe aan- en afrijden bij calamiteiten in de tunnel te beoefenen, zonder dat daarbij de feitelijke tunnelomgeving gebruikt wordt. Naast de medewerkers van de brandweer hebben ook medewerkers van de GHOR in 2016 gebruik gemaakt van dit systeem, onder begeleiding van brandweerinstructeurs en regisseurs.

Op dit moment is de projectorganisatie, rekening houdend met de strakke en enigszins fluctuerende tunnelplanning, druk doende met de organisatie van multidisciplinaire COPI-trainingen aangaande de Willem Alexandertunnel. Leidinggevend van alle kolommen worden in de gelegenheid gesteld om, in samenwerking met de Tunnelbeheerder (RWS), de relevante processen en besluitvorming te beoefenen.

Inhoudelijke toelichting vergelijking 2016 met 2015

De lasten in 2016 bedragen € 1.178.000 tegen € 920.000 in 2015; dit zijn € 258.000 hogere lasten.

De meer lasten in 2016 ten opzichte van 2015 zijn voornamelijk ontstaan door de doorontwikkeling van vakmanschap € 70.000 (zie verklaring hier boven), meer lasten A2 tunnel € 83.000, meer opleidingen € 61.000 en minder inkomsten € 32.000

G. Huisvesting, lasten € 4.459.000

Voordelig € 142.000 = 3,1 % t.o.v. primaire begroting

Meer lasten € 730.000 t.o.v. jaarrekening 2015

Inhoudelijke toelichting resultaat 2016

De realisatie van de huurkosten 2016 valt € 78.000 voordeliger uit ten opzichte van de raming 2016 omdat de bijdrage in de doorgeschoven BTW over de door de eigenaars gepleegde exploitatie- en onderhoudsuitgaven lager uitvalt dan verwacht.

In de oorspronkelijke raming van de energiekosten was nog rekening gehouden met een substantieel bedrag voor de energievoorziening voor de nieuwe kazerne Middenweg Sittard. Uiteindelijk vallen deze kosten fors lager uit. Dit in combinatie met het effect van dalende energietarieven levert op rekeningbasis een voordeel van afgerond € 121.000 op. In 2016 is een stap gezet richting professionalisering van het schoonmaak onderhoud. Op basis van een uniform programma van eisen voor gebouwen zijn met de markt nieuwe overeenkomsten gesloten. Prijstechnisch zijn deze gunstig uitgevallen, alleen het volume dat in onderhoud is gegeven is toegenomen om de gewenste uniformiteit te realiseren. Ten opzichte van de raming, die historisch is ontstaan, ontstaat daardoor een toename van afgerond € 49.000.

Rekening houdend met andere relatief kleine afwijkingen is per saldo een voordeel van 142.000 te zien op de HKOS huisvesting.

Inhoudelijke toelichting vergelijking 2016 met 2015

Bij de opzet van de begroting 2016 is ten opzichte van de raming in de begroting 2015 rekening gehouden met een brutering huurkosten. Tot en met 2015 werden te betalen huurbedragen om BTW technische redenen verrekend met de bijdrage van de desbetreffende gemeente.

Ten behoeve van de transparantie van de begroting is deze saldering ingaande 2016 vervallen, waardoor de uitgaven met ruim € 840.000 zijn gestegen evenals de inkomsten bij het onderdeel gemeentelijke bijdragen. Met name het onderhoud is 2016 bijna € 100.000 voordeliger dan in 2015.

H. Kantoor, lasten € 2.802.000

Voordelig € 78.000 = 2,7 % t.o.v. primaire begroting

Meer lasten € 32.000 t.o.v. jaarrekening 2015

Inhoudelijke toelichting resultaat 2016

Het totaal van de uitgaven op de HKOS kantoor is door de jaren heen redelijk stabiel binnen een beperkte bandbreedte. De jaarrekening 2016 vertoont een positief resultaat ten opzichte van de begroting van € 78.000. De grootste verschillen worden hierna kort toegelicht.

Op de kosten voor telefonie is een voordeel van € 49.000 gerealiseerd. Dat is vooral te danken aan het effect van de in 2015 vernieuwde mobiele telefonie/data-abonnementen.

In het jaar 2016 is € 34.000 meer besteed aan drukwerk vanwege onder meer een extra editie van de uitgave Focus, gewijd aan het thema MOTO. De kosten per uitgave zijn ook hoger dan waarmee in de begroting rekening was gehouden. Bovendien is extra promotiemateriaal voor de OR gemaakt om deelname aan de OR extra onder de aandacht van het personeel te brengen.

In de begroting 2016 is het budget voor advieskosten verlaagd naar € 150.000, in de verwachting dat de adviesbehoefte minder zou zijn dan in voorgaande jaren. Op rekening basis is echter € 374.000 besteed. Naast de te voorziene uitgaven ten behoeve van juridische advisering, functiewaardering, bezwarencommissie is met name ten behoeve van organisatie ontwikkeling, roosterproblematiek en Informatiemanagement een extra beroep gedaan op extern advies. Op het budget automatisering daarentegen is € 164.000 minder besteed dan geraamd. Dat heeft er mee te maken dat bepaalde software nog niet op jaarbasis is gebruikt waardoor licentiekosten slechts naar rato zijn betaald en dat bepaalde software inmiddels buiten gebruik is gezet. De kosten voor de ICT dienstverlening zijn minder hoog dan verwacht omdat het effect van de bijtelling van de vrijwilligersaccounts nog niet volledig tot uitdrukking komt en een outsourcing project vooralsnog niet is uitgevoerd.

Inhoudelijke toelichting vergelijking 2016 met 2015.

In 2016 zijn de kantoorlasten € 32.000 hoger dan in 2015. In 2016 is minder uitgegeven aan telefonie en meer aan drukwerk en automatisering.

I. Voertuigen, lasten € 2.515.000

Voordelig € 605.000 = 19,4 % t.o.v. primaire begroting, waarvan € 393.000 voordeel op kapitaallasten. Meer lasten € 40.000 t.o.v. jaarrekening 2015

Inhoudelijke toelichting resultaat 2016

In de jaren 2014 en 2015 is het wagenpark vrijwel geheel vernieuwd, waardoor de werkelijke kosten van onderhoud van zowel voertuigen als bekapping met € 124.000 een stuk lager uit zijn gevallen dan de geraamde kosten in de bestuurlijk vastgestelde begroting. Daarbij komt nog het aspect dat een deel van de kosten van het onderhoud onder de garantie van de voertuigen vielen.

Door het verhogen van het eigen risico, zijn de verzekeringspremies verlaagd. In 2016 is het aantal schadegevallen met voertuigen drastisch toegenomen. Dientengevolge zijn ook de schade-uitkeringen fors gegroeid. Per saldo een voordelig resultaat in vergelijking met de begroting van € 20.000

In 2016 is € 69.000 minder aan motorbrandstoffen uitgegeven. Hiervoor zijn enkele redenen aan te wijzen: het vernieuwde wagenpark waarbij de voertuigen beduidend zuiniger zijn dan de oude voertuigen; de verlaging van de brandstofprijzen in 2016 en minder grote en langdurige incidenten.

Omdat een deel van de investeringen in voertuigen die in het MIP voor 2015 opgenomen waren, pas in 2016 zijn doorgevoerd, heeft dit invloed op de kapitaallasten van

€ 393.000 voordelig. Dit is echter voor de totale BRWZL budgettair neutraal omdat deze kapitaallasten worden gecompenseerd uit de daarvoor bestemde egalisatiereserve kapitaallasten materieel.

Inhoudelijke toelichting vergelijking 2016 met 2015

Het belangrijkste verschil is gelegen in de hogere kapitaallasten in 2016 van € 1.706.000 t.o.v. € 1.652.000 in 2015.

De brandstofkosten in 2016 zijn € 23.000 voordeliger ten opzichte van 2015.

J. Materialen, lasten € 1.741.000

Voordelig € 157.000 = 8,3 % t.o.v. primaire begroting, waarvan € 210.000 voordeel op kapitaallasten. Meer lasten € 46.000 t.o.v. jaarrekening 2015

Inhoudelijke toelichting resultaat 2016

Omdat een deel van de investeringen in materialen en in bedrijfskleding die in het Meerjarig Investerings Plan voor 2015 opgenomen waren, pas in 2016 zijn gerealiseerd, heeft dit een voordelige invloed van € 210.000 op de kapitaallasten. Dit is echter voor de totale BRWZL budgettair neutraal omdat deze kapitaallasten worden gecompenseerd uit de daarvoor bestemde egalisatiereserve kapitaallasten materieel.

Bewassing, vermaak en het kledingverbruik (draagtijd van minder dan 1 jaar) blijken € 35.000 nadeliger dan geraamd, evenals het materiaalonderhoud met € 23.000 nadeliger.

Inhoudelijke toelichting vergelijking 2016 met 2015

De kapitaallasten van materialen en bedrijfskleding zijn in 2016 € 55.000 hoger dan in 2015. De onderhoudslasten van materialen en bedrijfskleding zijn samen in 2016 € 9.000 lager dan in 2015.

K. Onvoorzien, lasten € 100.000

Voordelig € 100.000 = 100% t.o.v. primaire begroting

Meer lasten € 0 t.o.v. jaarrekening 2015

Inhoudelijke toelichting resultaat 2016

Op onvoorzien mogen jaarrekening technisch geen bedragen verantwoord worden. De post onvoorzien is alleen begrotingstechnisch van toepassing om nadelige verschillen in de vorm van niet voorziene hogere lasten en/of lagere baten te kunnen opvangen. Deze hogere lasten en/of lagere baten zijn op de desbetreffende hoofd kosten en opbrengst soorten te verantwoorden. In 2016 zijn geen relevante additionele lasten gebleken die als onvoorzien zijn aan te merken.

L. Index, lasten € 0

Voordelig € 668.000 t.o.v. primaire begroting.

Inhoudelijke toelichting resultaat 2016

De loonindex en de prijsindex zijn inbegrepen in de gemeentelijke bijdragen. Op uitdrukkelijk verzoek van de Bestuurlijke Financiële Commissie worden de geraamde loonindex en prijsindex apart tot uitdrukking gebracht in de begroting. Hierdoor blijven de verschillen tussen voorcalculatie en nacalculatie beter zichtbaar, zeker gelet op de tijdsinterval van twee jaren die optreedt tussen de voor en nacalculatie. Doordat de geraamde loonindex en prijsindex nog niet in de onderscheiden HKOS budgetten opgenomen worden, wordt het risico vermeden dat inbegrepen geraamde index ook besteed wordt terwijl op basis van de werkelijke index nog restituties plaats kunnen vinden.

Net als bij de HKOS Onvoorzien mogen op de HKOS Index jaarrekening technisch geen bedragen verantwoord worden. De loonindex staat in causaal verband tot de HKOS Personeelslasten en de prijsindex staat in causaal verband met de materiële lasten van de overige HKOS. De werkelijke hogere lasten als gevolg van de loon en prijsstijgingen zitten inbegrepen in de lasten van de onderscheiden HKOS onderdelen.

De primaire begroting 2016 (samengesteld eind 2014) bestaat uit de geraamde (voorcalculatie) loonindex en de prijsindex van 2015 en 2016 :

Loonindex 2016	1,50%	= €	322.862	weegfactor	67%
Loonindex 2015	0,00%	= €	0	weegfactor	67%
Prijsindex 2016	1,25%	= €	135.602	weegfactor	33%
Prijsindex 2015	2,00%	= €	<u>209.934</u>	weegfactor	33%
Totaal index 2016+2015		= €	668.398		

De werkelijke (nacalculatie) loonindex en prijsindex over 2015 en 2016 zijn eind 2016 bekend :

Loonindex 2016	2,30%	= €	486.689	van gemeenten	€ 163.827 + factor 64%
Loonindex 2015	2,00%	= €	431.354	van gemeenten	€ 431.354 + factor 67%
Prijsindex 2016	0,90%	= €	107.125	naar gemeenten	€ 28.477 – factor 36%
Prijsindex 2015	0,90%	= €	<u>97.055</u>	naar gemeenten	<u>€ 112.879</u> – factor 33%
Totaal index 2016+2015		= €	1.122.223	van gemeenten	€ 453.825 +

De eindafrekening van de index 2016 en de index 2015 van totaal € 453.825 te vorderen door de BRWZL op de deelnemende gemeenten treft u aan bij onderdeel A Bijdragen gemeenten, inclusief de verdeling per deelnemende gemeente.

M. Renteresultaat, baten € 701.000

Voordelig € 406.000 = 187 % t.o.v. primaire begroting

Meer baten € 114.000 t.o.v. jaarrekening 2015

Inhoudelijke toelichting resultaat 2016

Het bruto renteresultaat van € 701.000 voordelig als gevolg van de combinatie van :

- de financiering met eigen middelen (uit reserves en voorzieningen) en
- het verschil tussen de gewogen gemiddelde werkelijke rentevoet en de gecalculeerde rentevoet (resp. 5% voor de projectfinanciering voor de gebouwen en 4% voor de overige vaste activa) en
- het verschil in betaalde rente als gevolg van het aflossen van hoogrentende leningen en het afsluiten van een nieuwe geldlening tegen een vast laag tarief en
- het verschil tussen de verwachte investeringsuitgaven en de werkelijke investeringsbetalingen de restantkredieten per ultimo 2015 en 2016.

Voor een deel van de investeringen zijn geen vaste externe geldleningen afgesloten maar de uitgaven zijn intern gefinancierd uit de aanwezige reserves en voorzieningen van € 12.018.000 per aanvang boekjaar 2016. Dit bespaart de BRWZL aanzienlijke externe rentelasten, terwijl de rente van € 481.000 op de investeringen via de kapitaallasten met 4% wel doorbelast worden.

De doorbelaste rente op de investeringen ad € 9.820.000 in gronden en bedrijfsgebouwen is 5% omdat voor deze onderdelen objectfinanciering is toegepast met externe geldleningen tegen 5%.

Voor de investeringen per aanvang 2016 in materieel van € 16.836.000 is de kapitaalrente vanaf 2015 aangepast van 5% naar 4%.

Verder zijn in 2016 de laatste aflossingen van resp. € 2.500.000 (februari 2016) en € 800.000 (november 2016) verricht op hoogrentende (4,88% en 3,26%) geldleningen.

De nieuwe 10 jarige geldlening van € 10.000.000 tegen een vaste rente van 0,58% is pas eind november 2016 opgenomen.

De totaalsom van de investeringsplannen tot en met 2016 die per ultimo 2016 nog niet zijn uitgevoerd bedraagt € 4.661.000 (per ultimo 2015 € 5.274.000). Door deze investeringsinterval is financiering met externe geldleningen voor dit deel onnodig geweest, waardoor de werkelijke betaalde rente in 2016 lager is dan geraamd.

Vanaf de begroting 2015 tot en met 2017 is een meerjarig renteresultaat opgenomen van € 300.000.

Vanaf begrotingsjaar 2018 is op grond van het aangepaste Besluit Begroting en Verantwoording, BBV, een omslagrente door te berekenen in de kapitaallasten, behalve voor de onderdelen waarop objectfinanciering van toepassing is.

Inhoudelijke toelichting vergelijking 2016 met 2015

De totale rentebaten in 2016 bedragen € 701.000 en € 587.000 in 2015; per saldo een toename van € 114.000. De belangrijkste oorzaak zijn de aflossing van twee hoogrentende leningen in 2016 : € 2.500.000 tegen 4,88 % in februari en € 800.000 tegen 3,26 % in november.

N. Stortingen in reserves, lasten € 3.487.000

Nadelig € 0 t.o.v. primaire begroting

Meer lasten € 23.000 t.o.v. jaarrekening 2015

Inhoudelijke toelichting resultaat 2016

De storting in de reserves egalisatie kapitaallasten materieel van € 3.487.108 is conform de bestuurlijke begroting 2016 uitgevoerd.

Inhoudelijke toelichting vergelijking 2016 met 2015

Het verschil van € 23.000 hogere lasten in 2016 dan in 2015 wordt veroorzaakt door de structureel hogere storting vanaf 2016 van € 165.000 in de reserve egalisatie kapitaallasten materieel in combinatie met de incidentele storting in de reserve opleiden en oefenen van € 142.000 in 2015.

O. Onttrekkingen uit reserves, baten € 3.593.000

Nadelig € 1.077.000 = 22,9 % t.o.v. bijgestelde begroting

Voordelig € 14.000 t.o.v. jaarrekening 2015

Inhoudelijke toelichting resultaat 2016

Het verschil tussen de eindverantwoording van de mutaties uit reserves ad € 3.593.000 en de met de reservering vakantietoelage van € 747.000 bijgestelde begroting primaire begroting ad € 4.670.000 heeft:

- Enerzijds betrekking op lagere werkelijke kapitaallasten ad € 603.000 als gevolg van vertragingen in investeringen tot en met 2015. Het verschil tussen geraamde en werkelijke kapitaallasten materieel bestaat uit : € 393.000 voor voertuigen; € 118.000 voor materialen en € 92.000 voor bedrijfskleding.
- Anderzijds waren onttrekkingen uit de reserves ten gunste van de exploitatie geraamd voor totaal € 1.462.000, terwijl de werkelijke onttrekkingen € 988.000 zijn; dit geeft een verschil van € 474.000.

Geraamde onttrekking uit reserve is :

Reserve frictiekosten	€ 296.000
Reserve sociaal plan	€ 164.000
Reserve bezuinigingen	€ 255.000
Reserve opleiden en oefenen	€ 0
Algemene reserve	€ 747.000
Totalen	€ 1.462.000

Werkelijke onttrekking uit reserve is :

€ 122.000 = saldo reserve per ultimo 2015.
€ 62.000 is werkelijk verbruik
€ 0 bezuinigingen 2016 zijn behaald
€ 57.000 extra opleidingen en oefeningen
€ 747.000 begrotingswijziging vakantietoelagen
€ 988.000

Inhoudelijke toelichting vergelijking 2016 met 2015

De verschillen tussen de totalen van de onttrekkingen uit de reserves ten gunste van de exploitatie in 2016 ten opzichte van 2015 bedragen € 14.000 voordelig en bestaan uit :

nadelig € 95.000 door lagere baten op overige reserves en
voordelig € 109.000 door hogere kapitaallasten materieel.

Bezuinigingen

Vanaf 2012 zijn bestuurlijk bezuinigingstaakstellingen afgesproken in een groeipad, waarbij de taakstelling over een periode van 2012 tot en met 2018 te realiseren is door de BRWZL. Het groeipad en de bezuinigingsonderdelen zijn bestuurlijk bij de begroting 2012 als volgt vastgesteld.

Overzicht taakstellende bezuinigingen 2012-2020										
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Totaal
Directe pers. lasten	154	256	1.253	1.865	2.235	2.516	2.785	2.785	2.785	
Huisvesting	0	5	10	10	10	10	10	10	10	
Kantoor	15	36	61	61	61	86	86	119	119	
Voertuigen, kap lasten	-181	-181	-181	-181	-181	-181	-181	-181	-181	
Voertuigen, onderhoud	0	37	37	37	74	74	74	74	74	
Materiaal, onderhoud	37	62	62	100	100	100	100	100	100	
Leges en retributies	25	50	150	150	150	150	150	150	150	
OMS	-270	-270	-270	-270	-270	-270	-270	-270	-270	
Bezuinigingen	-220	-5	1.122	1.772	2.179	2.485	2.754	2.787	2.787	15.661
Bijdragen van gemeenten	0	0	0	-2.433	-2.433	-2.433	-2.787	-2.787	-2.787	-15.660
Loonindex 2009	-1.100	-1.100	-1.100	-1.100	-1.100	-1.100	-1.100	-1.100	-1.100	-9.900

In de meerjarenramingen zijn de bezuinigingstaakstellingen per jaar op de onderscheiden posten af geraamd. De (meerjaren)raming laat dus steeds de ramingen zien na de afgesproken bezuinigingstaakstelling.

De gemeentelijke bijdragen zijn vanaf 2012 – 2020 in meerjarig perspectief verlaagd in drie tranches van elk drie jaren.

Tranche 1.

In 2012, 2013 en 2014 zijn de gemeentelijke bijdragen verlaagd met € 1.100.000 per jaar.

Dit bedrag is gerelateerd aan de teruggaven van de loonindex 2009.

Tranche 2.

In 2015, 2016 en 2017 worden de gemeentelijke bijdragen ten opzichte van 2014 verlaagd met de bezuinigingen ad € 2.433.000. Gecumuleerd vanaf 2012 is het saldo van de verlaging structureel in deze jaren 2015-2017 daardoor € 3.533.000; bestaande uit loonindex € 1.100.000 en bezuinigingen € 2.433.000.

Tranche 3.

Vanaf 2018 worden de gemeentelijke bijdragen ten opzichte van 2014 verlaagd met de laatste tranche van € 2.787.000. Ten opzichte van 2017 een verlaging van € 354.000.

Gecumuleerd vanaf 2012 is het saldo van de verlaging vanaf 2018 structureel daardoor € 3.887.000; bestaande uit loonindex € 1.100.000 en bezuinigingen € 2.787.000.

Het nakomen van de afgesproken verminderde gemeentelijke bijdragen vanaf 2012 geeft bij de deelnemende gemeenten het voordeel van consistentie in de meerjarenramingen van de bijdragen aan de Brandweer Zuid-Limburg.

Enkel de loon en prijsindex, die in de pas lopen met de indexen van het gemeentefonds, zijn dan de feitelijke jaarlijkse mutaties van de bijdragen.

Dit betekent wel dat de Brandweer Zuid-Limburg precies de in 2012 geraamde bezuinigingen in de jaren 2012 tot en met 2020 moet behalen. In werkelijkheid zal het zijn dat bezuinigingsonderdelen eerder of later behaald worden.

Daarom is bij de begroting 2012-2018 voorgesteld en ook bestuurlijk overeengekomen dat de eerdere en latere bezuinigingen via een egalisereserve bezuinigingen muteren. Het eindsaldo in 2018 of tussentijdse saldi zijn te verrekenen met de deelnemende gemeenten.

Om binnen de Brandweer Zuid-Limburg vanaf 2015 structureel € 2.433.000 minder gemeentelijke bijdragen te kunnen opvangen zijn de bezuinigingen in 2014 van € 1.122.000 plus de bezuinigingen in 2015 van € 1.772.000 plus de bezuinigingen in 2016 van € 2.179.000 nodig in combinatie met de egalisereserve bezuinigingen. Zie hiervoor ook het grijs gearceerde deel in de vorige tabel.

De bezuinigingstaakstelling is door de Brandweer Zuid-Limburg voortvarend opgepakt.

In 2012 is in plaats van een geraamd bezuinigingstekort een positief saldo van eerdere bezuinigingen behaald van € 702.000. Hiervan is € 305.000 gestort in de egalisereserve bezuinigingen en de resterende eerdere bezuinigingen van afgerond € 400.000 zijn uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten.

Bij de bestemming van het eindresultaat van de exploitatie 2013 is besloten om de eerder behaalde bezuinigingen ad € 769.000 van 2013 te betrekken in de eindafrekening over 2013 met de deelnemende gemeenten.

De bezuinigingen in 2014 zijn ook behaald, onder meer door zeer terughoudend te zijn bij de structurele invulling van vacatures.

Kort samengevat is te stellen dat per saldo de taakstellende bezuinigingen op de onderdelen huisvesting, kantoor, voertuigen, materiaal en in combinatie de leges, retributies en OMS eind 2013 in belangrijke mate bereikt zijn. Hierdoor concentreert de aandacht van het behalen van de taakstellingen bezuinigingen zich vanaf 2014 op het onderdeel personeelslasten. De jaarlijkse toename in de bezuinigingstaakstelling op de personeelslasten is zowel in absolute als in relatieve termen groot maar is ook in 2015 behaald. Op basis van de begroting 2016-2019 en de begroting 2017-2020 is te veronderstellen dat ook de bezuinigingen op de personeelslasten behaald worden.

Directe personeelslasten

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Bezuinigingstaakstelling	154	256	1.253	1.865	2.235	2.516	2.785	2.785	2.785
Toename tov voorgaand jaar			997	612	370	281	269		
Begroting directe pers lasten		24.156							
Relatieve bezuiniging gecumuleerd			4%	7%	8%	9%	10%		

Op basis van het tekentafelmodel bezuinigingen 2012-2020 is ook een egalisatiereserve bezuinigingen ingesteld om de voordelige en nadelige verschillen per boekjaar tussen de geraamde en de gerealiseerde bezuinigingen in de periode 2012 tot en met 2018 te egaliseren en daardoor optimaal de afgesproken verminderde gemeentelijke bijdragen te borgen.

In onderstaand schema zijn de voorgenomen en de werkelijke mutaties van en naar de egalisatiereserve bezuinigingen weergegeven. In het kader van de besluitvorming over de jaarrekening 2015 is € 661.000 in 2016 uitgekeerd aan de deelnemende gemeenten.

Per ultimo 2016 is de werkelijke stand van deze reserve € 765.779, waarbij rekening is te houden dat in de begrotingen 2012-2018 de resp. mutaties € 52.000 storten in 2017 in deze reserve en € 33.000 onttrekken in 2018 uit deze reserve, geraamd zijn.

Reserve egalisatie bezuinigingen						
Volgens begroting 2012-2018			Volgens jaarrekeningen 2012-2016			
Jaar	naar reserve	van reserve	saldo reserve	naar reserve	van reserve	saldo reserve
2012		220.000	-220.000	305.000		305.000
2013		5.000	-225.000	0	0	305.000
2014	1.122.000		897.000	1.121.779		1.426.779
2015		661.000	236.000		661.000	765.779
2016		255.000	-19.000		0	765.779
2017	52.000		33.000	<i>52.000</i>		817.779
2018		33.000	0		<i>33.000</i>	784.779

In de begroting 2018-2021 van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg worden de volgende onttrekkingen uit deze reserve egalisatie bezuinigingen voorgesteld :

2018 € 280.393

2019 € 132.581

2020 € 86.411

Het restantsaldo per ultimo 2020 van de reserve egalisatie bezuinigingen is dan € 285.394.

WET NORMERING TOPINKOMENS

Bij de Brandweer Zuid-Limburg wordt het bestuur beschouwd als topfunctionaris in de zin van de Wet Normering Topinkomens (WNT). De governance van de Brandweer Zuid-Limburg is in 2016 zo ingericht dat het bestuur de beslissingen neemt over aangelegenheden die de gehele organisatie betreffen. De Algemeen Directeur/Commandant is verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding van de Brandweer Zuid-Limburg en is in die hoedanigheid een topfunctionaris in de zin van de WNT.

De bestuursleden van de Brandweer Zuid-Limburg zijn niet in dienst bij de Brandweer Zuid-Limburg en zijn onbezoldigd. De Algemeen Directeur/Commandant is wel in dienst van de Brandweer Zuid-Limburg. Hieronder zijn de topfunctionarissen van de Brandweer Zuid-Limburg en hun bezoldiging weergegeven:

Functiegegevens		Directeur/Commandant
Aanvang en einde functievervulling in 2016		1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)		1,0 fte
Gewezen topfunctionaris?		Nee
(Fictieve) dienstbetrekking?		Nee
Individueel WNT-maximum		€ 179.000
Beloning	€	142.659
Belastbare onkostenvergoedingen	€	2
Beloningen betaalbaar op termijn	€	15.369
<i>Subtotaal</i>	€	158.030
-/- Onverschuldigd betaald bedrag		€ -
Totaal bezoldiging		€ 158.030
Gegevens 2015		
Aanvang en einde functievervulling in 2015		1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2015 (in fte)		1,0 fte
Beloning	€	149.028
Belastbare onkostenvergoedingen	€	38
Beloningen betaalbaar op termijn	€	15.484
Totaal bezoldiging 2015		€ 164.550

Toelichting vergelijkende cijfers

Ten opzichte van de jaarrekening 2015 zijn de vergelijkende cijfers aangepast. Bij het verwerken van deze cijfers in de jaarrekening 2015 zijn twee kolommen per abuis bij elkaar opgeteld waardoor de WNT-verantwoordelijkheid 2015 niet correct is opgenomen. De bovenstaande cijfers verschaffen als nog het vereist inzicht.

Naam	Gemeente	Functie	Bezoldiging '16
Mevrouw C. van Basten-Boddin	Beek	Lid	Nihil
De heer L.M.C. Winants	Brunssum	Lid	Nihil
De heer D.A.M. Akkermans	Eijsden-Margraten	Lid	Nihil
De heer J.G.M.T. Ubachs	Gulpen-Wittem	Lid	Nihil
De heer R.K.H. Krewinkel	Heerlen	Lid	Nihil
De heer J.J.M. Som	Kerkrade	Lid	Nihil
De heer R.J.H. Vlecken	Landgraaf	Lid	Nihil
Mevrouw J.M. Penn-te Strake	Maastricht	Voorzitter	Nihil
Mevrouw M.A.H. Clermonts-Aretz	Meerssen	Lid	Nihil
Mevrouw D.H. Schmalschläger	Nuth	Lid	Nihil
Mevrouw O.M.T. Wolfs	Onderbanken	Lid	Nihil
De heer L.J.P.M. Frissen	Schinnen	Lid	Nihil
De heer R. de Boer	Simpelveld	Lid	Nihil
De heer G.J.M. Cox	Sittard-Geleen	Lid	Nihil
Mevrouw M.F.M. Leurs-Mordang	Stein	Lid	Nihil
De heer R.L.T. van Loo	Vaals	Lid	Nihil
De heer M.J.A. Eurlings	Valkenburg a/d Geul	Lid	Nihil
De heer W. Houben	Voerendaal	Lid	Nihil

De Brandweer Zuid-Limburg beschikt verder niet over een toezichthoudend orgaan, er vindt geen externe inhuur plaats van personen die als topfunctionaris kunnen worden aangemerkt en er zijn geen overige functionarissen die de gestelde normbedragen overschrijden.

Paragrafen

Bedrijfsvoering

Zie hiervoor onderdeel beleidsverantwoording punt 4.

Verbonden partijen (artikel 15)

Er is sprake van verbonden partijen als er sprake is van een bestuurlijk dan wel een financieel belang voor de Veiligheidsregio Zuid-Limburg, c.q. het onderdeel brandweer.

De Veiligheidsregio Zuid-Limburg is een samenwerkingsverband op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen, waaraan 18 gemeenten deelnemen. Vastgelegd is dat de deelnemende gemeenten er zorg voor dragen dat de Veiligheidsregio c.q. de brandweer over voldoende middelen beschikt om aan zijn verplichtingen te kunnen voldoen waarmee de exploitatie en het afdekken van financiële risico's gewaarborgd zijn. De brandweer als zodanig is dan ook voor de gemeenten een verbonden partij. Daarnaast heeft de Brandweer Zuid-Limburg een bestuurlijk en financieel belang in de Besloten Vennootschap VPT en in Parkstad IT.

- VPT bv

Naam en vestigingsplaats:

VPT Zuid-Limburg BV

Bekkerweg 44

6417 BW Heerlen

Het openbaar belang van de organisatie:

Opzetten en exploiteren van een opleidingscentrum voor bedrijfshulpverlening, veiligheidsopleidingen, crisismanagement en praktijktrainingen. Advisering op het gebied van ontruimingsplannen en calamiteitenplannen. Dit ten behoeve van bedrijven en instellingen.

Het belang van de Brandweer Zuid-Limburg in de verbonden partij heeft de volgende omvang aan het begin en aan het einde van het dienstjaar:

Belang van Brandweer Zuid-Limburg in VPT per 01-01-2016: 100% (aandelenkapitaal € 18.000)

Belang van Brandweer Zuid-Limburg in VPT per 31-12-2016: 100% (aandelenkapitaal € 18.000)

De verwachte omvang van het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij in het begin en aan het einde van het dienstjaar:

Eigen vermogen per 01-01-2016: € 32.024

Eigen vermogen per 31-12-2016: € 33.018

De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het dienstjaar:

Het verslagjaar 2016 is afgesloten met een voordelig exploitatie resultaat van € 994.

- Parkstad IT

Naam en vestigingsplaats:

De Gemeenschappelijke Regeling Parkstad IT (PIT), gevestigd te Heerlen. Gemeente Heerlen is in de GR als centrumgemeente aangewezen als uitvoerend orgaan; PIT is uitvoeringsdienst als onderdeel van organisatie gemeente Heerlen (centrum gemeente constructie). PIT is derhalve géén zelfstandige rechtspersoon.

Het openbaar belang van de organisatie:

De Gemeenschappelijke Regeling PIT heeft tot doel om door middel van centrale dienstverlening de gemeenschappelijke belangen van de deelnemers te behartigen op het gebied van informatie- en communicatietechnologie.

Het belang van de Brandweer Zuid-Limburg in de verbonden partij heeft de volgende omvang aan het begin en aan het einde van het dienstjaar:

Parkstad IT functioneert zonder winstoogmerk. De kosten worden naar rato van afname van de dienstverlening verdeeld over de deelnemers. De bijdrage van de deelnemers op rekening basis is gelijk aan de geraamde bijdrage tenzij het resultaat in de jaarrekening van PIT met meer dan € 250.000 afwijkt. In dat geval vindt verrekening met de deelnemers naar rato plaats.

Resultaten binnen de bandbreedte van € 250.000, positief of negatief, lopen via de balans over naar een volgend exploitatiejaar. De bijdrage aan PIT wordt jaarlijks in de begroting van de Brandweer Zuid Limburg geraamd. De bijdrage 2016 van de BRWZL bedraagt € 641.223.

De verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het dienstjaar: De over 2016 betaalde bijdrage stemt overeen met de geraamde bijdrage. Een naverrekening is niet noodzakelijk. Het exacte resultaat is op het moment van opstellen van het jaarverslag van de BRWZL nog niet bekend.

Weerstandvermogen

Het weerstandvermogen bestaat uit de relatie tussen enerzijds de weerstandcapaciteit en anderzijds de (samenloop van) risico's. Als weerstandcapaciteit definiëren wij de middelen waarover de Brandweer Zuid- Limburg beschikt of kan beschikken om niet voorziene nadelen te dekken. Het betreft de dekking van niet begrote kosten die onverwacht en substantieel zijn.

De weerstandcapaciteit dient ter opvang van deze tegenvallers.

In 2011 heeft een onderzoek plaatsgevonden naar de juiste omvang van het weerstandvermogen van onze specifieke brandweerorganisatie. In de vergadering van het Algemeen Veiligheidsbestuur van april 2012 is de omvang van het benodigde weerstandsvermogen definitief vastgesteld op € 1.500.000 en deze omvang is eind 2013 bereikt. Als gevolg van de begrotingswijziging eind 2016 is voor de reservering van de vakantietoelagen juni tot en met december 2016 onttrokken uit de algemene reserve € 747.000. Het saldo van de algemene reserve per ultimo 2016 is daardoor € 753.000.

Onderhoud kapitaalgoederen

Aan het onderhoud van het pand te Margraten, de panden van de voormalige Brandweer Parkstad Limburg, de nieuwbouwkazernes Sittard Middenweg, Beek Mauritslaan en Maastricht-Zuid ligt een meerjarig plan ten grondslag. Deze documenten kunnen op verzoek worden ingezien. Onderhoud van het regiomateriaal vindt plaats op basis van de in het economisch verkeer gebruikelijke systematiek. Het onderhoud van het Rijksmateriaal gebeurt conform de voorschriften van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Voor een gespecificeerd overzicht van de kapitaalgoederen verwijzen we naar de staat van geactiveerde kapitaaluitgaven die ter inzage ligt.

Financiering

Treasury is het besturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Tot de verantwoordelijkheidsgebieden van de treasury functie worden gerekend:

- het optimaliseren van de liquiditeitspositie op korte en lange termijn
- het beheren en bewaken van risico's op korte en lange termijn
- het onderhouden van relaties met financiële instellingen
- het garanderen van betrouwbare adviesinformatie en betrouwbare verantwoordingsinformatie
- het beheren en bewaken van de omvang en samenstelling van de leningenportefeuille

BALANS PER 31 DECEMBER 2016:

Activa	31-12-2016	31-12-2015
	Eind- balans	Begin- balans
<u>VASTE ACTIVA</u>		
<u>Materiële vaste activa met economisch nut</u>		
Gronden en terreinen	1.108.325	1.108.325
Bedrijfsgebouwen	8.888.149	8.712.400
Inventaris	2.203.276	547.037
Vervoermiddelen	11.048.541	10.986.385
Machines, apparaten en installaties	2.375.474	5.284.039
Beroepskleding	1.446.151	0
	27.069.916	26.638.186
<u>Financiële vaste activa</u>		
Kapitaalverstr aan deelnemingen	18.000	18.000
	18.000	18.000
Totaal vaste activa	27.087.916	26.656.186
<u>VLOTTENDE ACTIVA</u>		
<u>Voorraden</u>		
Voorraden	31.108	27.953
	31.108	27.953
<u>Vorderingen</u>		
Vorderingen op openbare lichamen	7.538.793	11.219.144
Te vorderen btw op gemeenten	125.347	108.912
Overige vorderingen	327.077	332.169
Vorderingen op deelnemingen	0	0
Waarborgsommen	4.783	4.783
Rekening-courant met het Rijk	16.184.815	6.005.959
Rekening-courant met niet financiële instellingen	262.117	579
Overlopende activa	609.105	193.533
	25.052.037	17.865.079
<u>Liquide middelen</u>		
Liquide middelen	148.684	178.905
	148.684	178.905
Totaal vlottende activa	25.231.829	18.071.937
Totaal activa	52.319.745	44.728.123

BALANS PER 31 DECEMBER 2016:

Passiva	31-12-2016	31-12-2015
	Eind- balans	Begin- balans
<u>VASTE PASSIVA</u>		
<u>Reserves</u>		
Algemene reserve	753.009	1.500.009
Bestemmingsreserves	7.151.341	7.171.676
Rekeningresultaat voor bestemming	333.178	109.721
Totaal reserves	8.237.528	8.781.406
<u>Voorzieningen</u>		
Voorzieningen	3.219.708	3.236.375
Totaal voorzieningen	3.219.708	3.236.375
<u>langlopende leningen</u>		
Leningen o/g	18.224.272	11.660.691
Totaal langlopende leningen	18.224.272	11.660.691
<u>VLOTTENDE PASSIVA</u>		
<u>Kortlopende schulden</u>		
Crediteuren	1.146.633	667.550
Te betalen omzetbelasting	28.559	35.879
Betalingen onderweg	0	0
Overlopende passiva	20.689.076	19.823.584
Rekening-courant	773.969	522.638
Totaal kortlopende schulden	22.638.237	21.049.651
Totaal Passiva	52.319.745	44.728.123

Toelichting op de balans per 31 december 2016

Algemeen

De balans is een in geld uitgedrukt overzicht van de samenstelling van de financiële positie. Aan de creditzijde van de balans zijn de bronnen van het vermogen weergegeven (de passiva) terwijl de debetzijde de zaken toont waaraan dit vermogen is besteed (de activa).

De passiva bestaan uit het eigen vermogen (reserves) en het vreemd vermogen (langlopende geldleningen, voorzieningen en kortlopende schulden).

Onder de activa zijn onder andere de gebouwen, terreinen, vervoermiddelen, materialen, vorderingen (debiteuren) en liquide middelen opgenomen.

De activa en de passiva worden onderscheiden in vaste en vlottende posten.

Grondslagen voor waardering

De jaarrekening wordt opgesteld met inachtneming van het Besluit Begroting en Verantwoording zoals dit besluit ook van toepassing is op gemeenten.

VASTE ACTIVA

Materiële vaste activa

Onder materiële vaste activa worden afzonderlijk opgenomen;

- Gronden en terreinen
- Bedrijfsgebouwen
- Inventaris
- Vervoermiddelen
- Machines, apparaten en installaties
- Activa in uitvoering

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd op basis van historische kosten verminderd met de hiervoor berekende afschrijvingen. De activa zijn per 1 januari 2009 overgenomen van de deelnemende gemeenten rechtstreeks of via de gemeenschappelijke regelingen.

De afschrijvingen zijn gebaseerd op de levensduur zoals deze werd gehanteerd door de deelnemende gemeenten respectievelijk deelnemende gemeenschappelijke regelingen.

De nieuwe materiële vaste activa vanaf 2009 zijn gewaardeerd op basis van historische kosten verminderd met de hiervoor berekende afschrijvingen. De afschrijvingen zijn bepaald op basis van de geschatte levensduur en starten in het boekjaar volgend op het investeringsjaar.

De afschrijvingen op gebouwen vinden vanaf 2012 plaats op annuïtaire basis en de afschrijvingen van de andere materiële activa vinden plaats op lineaire basis.

De afschrijvingen op de gebouwen vindt plaats op annuïtaire basis om gedurende langere tijd een gelijkmatig verloop van de kapitaallasten te bewerkstellen. In de vervaardigingsprijs van de materiële vaste activa in uitvoering worden de rentelasten opgenomen.

Financiële vaste activa

Onder financiële vaste activa worden opgenomen de zogenaamde langlopende effecten (beleggingen) die niet op korte termijn om te zetten zijn in liquide middelen.

De deelnemingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde van het aandelenkapitaal.

VLOTTENDE ACTIVA

De vlottende activa zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Bij de vorderingen wordt mogelijk rekening gehouden met een voorziening wegens oninbaarheid op basis van individuele beoordeling.

De onder vlottende activa behorende vorderingen worden onderverdeeld in;

- vorderingen op openbare lichamen
- overige vorderingen
- waarborgsommen
- overlopende activa

Verder worden onder vlottende activa de liquide middelen opgenomen.

VASTE PASSIVA

Reserves

Reserves kunnen worden omschreven als vermogensbestanddelen die als eigen vermogen zijn aan te merken en die bedrijfseconomisch gezien vrij besteedbaar zijn. De reserves kunnen worden onderscheiden in algemene reserves, bestemmingsreserves en egalisereserves. Onder het eigen vermogen zijn opgenomen de algemene reserve, bestemmingsreserves en de egalisereserves alsmede het rekeningssaldo van de rekening van baten en lasten. Het eigen vermogen heeft als doel om als weerstand voor tegenslagen in de toekomst te dienen (bufferfunctie). Tevens is het eigen vermogen aan te wenden als financieringsmiddel.

Tot de bestemmingsreserves worden gerekend;

- reserves waaraan het bestuur een bepaalde bestemming is gegeven.
- nog niet bestede verkregen middelen, verkregen van derden onder stringente condities voor de richting van de aanwending.
- egalisererekeringen die dienen om schommelingen op te vangen en egalisererekeringen voor investeringsbijdragen, bedoeld om ontvangen investeringsbijdragen gedurende de gebruiksduur van het investeringsgoed in jaarlijkse termijnen ten gunste van de rekening van baten en lasten te laten komen.

Voorzieningen

Voorzieningen betreffen naar verwachting onvermijdelijke uitgaven voor gebeurtenissen die al hebben plaatsgevonden. Voorzieningen worden gevormd wegens:

- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum (31 december van het betreffende dienstjaar) onzeker is, doch redelijkerwijs in te schatten is.
- risico's waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs in te schatten is.
- kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
- de voorzieningen hebben betrekking op diverse beheerprogramma's en dienen voornamelijk tot gelijkmatige verdeling van lasten over een reeks van jaren, afhankelijk van de onderhoudscyclus.

Langlopende schulden

Onder langlopende schulden zijn begrepen de schulden met een oorspronkelijke looptijd van 1 jaar of langer.

Onder langlopende schulden worden opgenomen;

- obligatieleningen
- onderhandse leningen
- door derden belegde reserves
- waarborgsommen

VLOTTENDE PASSIVA

Kortlopende schulden

De onder vlottende passiva behorende kortlopende schulden worden onderverdeeld in;

- schulden aan publiekrechtelijke lichamen
- opgenomen kasgeldleningen
- bank- en girosaldo
- overige rekening courantsaldi
- overige schulden

De kortlopende schulden hebben, tenzij anders vermeld, een looptijd van korter dan 1 jaar en worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij uitdrukkelijk anders is vermeld.

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de ontvangen gemeentelijke en rijksbijdragen alsmede de overige inkomsten en alle aan het verslagjaar toe te rekenen lasten.

De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor al vermelde waarderingsgrondslagen.

Materiële vaste activa

Saldo per 31.12.2016 € 27.069.916

Per einde boekjaar 2016 bedraagt de boekwaarde van de materiële vaste activa

27,1 miljoen (ultimo 2015 € 26,6 miljoen). Voor de opbouw naar activasoort wordt verwezen naar het onderstaande overzicht van geactiveerde kapitaaluitgaven.

Overzicht van geactiveerde kapitaaluitgaven

Omschrijving	Boekwaarde 31 december 2015	Herrubricering balansposten	Vermeerderingen 2016	Verminderingen 2016	Afschrijvingen 2016	Boekwaarde 31 december 2016
Materiele activa met economisch nut						
a. Gronden en terreinen	1.108.325					1.108.325
b. Bedrijfsgebouwen	8.712.400	-1.759	431.774		254.266	8.888.149
c. Inventaris	547.037	1.633.751	196.390		173.902	2.203.276
d. Vervoermiddelen	10.986.385		1.328.366		1.266.210	11.048.541
e. Machines, apparaten en installaties	5.284.039	-2.817.698	343.686	492	434.061	2.375.474
f. Beroepskleding		1.185.706	579.501		319.056	1.446.151
Totaal	26.638.186	0	2.879.717	492	2.447.495	27.069.916
Financieel vaste activa						
a. Aandelen in deelnemingen	18.000					18.000
Totaal	18.000		0	0	0	18.000
Totaal vaste activa	26.656.186		2.879.717	492	2.447.495	27.087.916

Overzicht kapitaallasten

Omschrijving	Afschrijvingen 2016	Rente 2016	Totaal Kapitaallasten 2016
Materiele activa met economisch nut			
Gronden en terreinen		55.416	55.416
Bedrijfsgebouwen	254.266	435.533	689.798
Inventaris	173.902	105.454	279.356
Voertuigen	1.266.210	439.455	1.705.666
Machines, apparaten en installaties	434.061	98.653	532.714
Beroepskleding	319.056	47.429	366.485
Totaal	2.447.495	1.181.940	3.629.435

Toelichting mutaties materiële vaste activa 2016

Herrubricering

De rubricering in de balans is in 2016 aangepast aan de nieuwe indeling van het meerjarig investeringsplan. Hierdoor vinden er verschuivingen plaats tussen verschillende rubrieken.

Gronden en terreinen:

Saldo per 31.12.2016 € 1.108.325

In het dienstjaar 2016 zijn geen mutaties geweest in de gronden en terreinen.

Bedrijfsgebouwen:

Saldo per 31.12.2016 € 8.888.149

Het saldo van de vermeerderingen € 431.774 heeft betrekking op:

- Aanpassing gebouwen € 195.360
- Schoon werken (in pandige voorziening) € 236.414

Inventaris:

Saldo per 31.12.2016 € 2.203.276

In 2016 is er voor € 196.390 nieuwe inventaris aangeschaft. Dit betreft onder meer een toegangscontrolesysteem ad € 94.286 en vervanging van inventaris € 100.985

Vervoermiddelen:

Saldo per 31.12.2016 € 11.048.541

De investeringen in vervoermiddelen bedragen in 2016 totaal € 1.328.366.

In 2016 hebben op basis van het investeringsplan onder andere de volgende mutaties plaatsgevonden:

- Aanschaf 5 dienstauto's € 217.526
- Midlife updates € 29.193
- Voltooiing 4 tankautosputten € 525.534
- 2 Duikvoertuigen € 350.098
- Kar systeem € 155.824
- Bepakking € 20.889

Machines, apparaten en installaties:

Saldo per 31.12.2016 € 2.375.474

De investeringen in 2016 bedragen totaal € 343.686 en hebben betrekking op:

- Duikapparaat € 158.913
- Plotschermen € 70.867
- Haakarmbakken € 27.735
- Voertuigregistratie € 23.345
- Slangen en wasautomaat € 35.548
- Overige € 27.278

Kleding:

Saldo per 31.12.2016 € 1.446.151

In 2016 is voor € 579.501 aan kleding aangeschaft met name voor de uitrukploegen.

Financiële vaste activa

Saldo per 31.12.2016 € 18.000

Onder de financiële vaste activa wordt verantwoord het aandelenkapitaal dat de Brandweer Zuid-Limburg heeft in Veiligheidsopleidingen, Planvorming, Trainingen (VPT BV)

De deelnemingen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

De waarde van het aandelenkapitaal in VPT BV is € 18.000.

Voorraden

Saldo per 31.12.2016 € 31.108

De voorraad betreft voornamelijk materialen van het Servicecentrum Gebruiksgoederen.

Vorderingen

Saldo per 31.12.2016 € 25.052.037

De gezamenlijke vorderingen op openbare lichamen per ultimo 2016 betreffen onder meer de declaraties BTW/BCF ad € 125.347 van Bevolkingszorg en Burgernet, die als vordering is overgedragen aan de Brandweer Zuid-Limburg, de FLO ad € 1.497.075 en de nog openstaande facturen over de gemeentelijke bijdragen van het eerste halfjaar 2017 ad € 5.966.275. Omdat de vervaldatum van de gemeentelijke bijdragen over het eerste halfjaar 2017 per 1 januari 2017 is, vinden deze mutaties veelal in december 2016 plaats. De totale gemeentelijke bijdragen over het eerste halfjaar van 2017 ad € 16.790.552 zijn aan de creditzijde van de balans opgenomen onder overlopende passiva.

Conform artikel 39 van BBV is de rekening-courantverhouding met het Rijk, het schatkist bankieren, ad € 16.184.815 opgenomen onder vorderingen. Onder rekening-courant zijn opgenomen de saldi van de onderdelen Programmabureau € 261.538 en TPG € 579.

De overige vorderingen betreffen vorderingen op derden. De afwikkeling van deze vorderingen heeft een normaal verloop. De overlopende activa van € 609.105 betreffen voornamelijk de nog te ontvangen index 2015 en 2016 van de gemeenten ad € 453.825, de subsidie Impuls Omgevings Veiligheid van € 112.625 en vooruitbetaalde licentiekosten van € 38.567.

Specificatie vorderingen

Omschrijving	31-dec 2016	31-dec 2015
Vorderingen op openbare lichamen	7.538.793	11.219.144
Te vorderen BTW op gemeenten	125.347	108.912
Overige vorderingen	327.077	332.169
Waarborgsommen	4.783	4.783
Rekening-courantverhouding met het Rijk	16.184.814	6.005.959
Rekening-courantverhouding met niet financiële instellingen	262.117	579
Overlopende activa	609.105	193.533
Totaal	25.052.037	17.865.079

Liquide middelen

Saldo per 31.12.2016 € 148.684

De liquide middelen laten per ultimo 2016 een positieve stand zien van € 0,15 miljoen (2015: € 0,18 miljoen) en bestaan uit € 3.133 contante middelen en € 145.551 tegoeden bij bankinstellingen.

Specificatie liquide middelen

Omschrijving	31-dec 2016	31-dec 2015
Kas	3.133	4.041
Bank	145.551	174.864
Totaal	148.684	178.905

Reserves en voorzieningen

Algemene reserve

Saldo per 31.12.2016 € 753.009

De algemene reserve is een reserve waaraan geen specifieke bestemming is gegeven.

De daarin vastgelegde middelen dienen als weerstandvermogen. Dit weerstandvermogen is bestuurlijk bepaald op € 1.500.000. De stand van het weerstandvermogen per ultimo 2016 is

€ 753.009 waardoor 50 % van de bestuurlijk afgesproken omvang van het weerstandvermogen bereikt is.

Uit de Algemene reserve is een bedrag ad € 747.000 in 2016 onttrokken, conform begrotingswijziging, voor de reservering van het vakantiegeld 2016.

Reserve opleiden en oefenen

Saldo per 31.12.2016 € 229.199

Uit de reserve opleidingen en oefenen is een bedrag ad € 57.232 voor realistisch oefenen onttrokken. Het saldo per ultimo 2016 is benodigd voor het realistisch oefenen inclusief de A2 tunnel in de komende jaren.

Reserve frictiekosten

Saldo per 31.12.2016 € 0

De reserve frictiekosten met een oorspronkelijke omvang van € 2.316.000 is bestuurlijk bij de begroting 2012 vastgesteld en dient ter opvang van frictiekosten die in causaal verband staan tot de bestuurlijk vastgestelde bezuinigingen. Per ultimo 2016 is de reserve nihil.

Reserve egalisatie kapitaallasten materieel.

Saldo per 31.12.2016 € 5.815.367

Vanaf 2012 is gestart met een egalisatiereserve kapitaallasten materieel. Op basis van het meerjarig investeringsprogramma wordt elk jaar een bedrag van € 3.487.108 gestort in de reserve.

Ten laste van deze reserve worden de werkelijke kapitaallasten gedekt van het geactiveerde materieel, in 2016 is dit € 2.604.864.

Reserve egalisatie bezuinigingen

Saldo per 31.12.2016 € 765.779

Deze reserve is ingesteld om de saldi van de voordelige en nadelige verschillen per boekjaar tussen de geraamde en de gerealiseerde bezuinigingen in de periode 2012 tot en met 2018 te egaliseren en daardoor optimaal de verminderde gemeentelijke bijdragen te borgen.

Ultimo 2015 bedraagt deze reserve € 1.426.779. Bij het vaststellen van de jaarrekening 2015 heeft het Algemeen Bestuur besloten € 661.000 te onttrekken uit de reserve en dit bedrag uit te betalen aan de gemeenten. De geraamde onttrekking ad € 254.917 heeft in 2016 niet plaatsgevonden, omdat de te behalen bezuinigingen in het dienstjaar 2016 zijn behaald.

Reserve Sociaal Plan

Saldo per 31.12.2016 € 340.996

Op basis van de besluitvorming door het Algemeen Veiligheid Bestuur is er ten laste van het resultaat van het dienstjaar 2013 een reserve sociaal plan ad € 640.000 gevormd.

Per ultimo 2015 bedroeg het saldo € 403.071. Ten laste van deze reserve is in 2016 een bedrag € 62.075 onttrokken voor de vergoedingen woon- werkverkeer en piket Maastricht.

Bestemmingsreserves, rekeningsaldo

Saldo per 31.12.2016 € 333.178

De resultaatbestemming van het rekeningsaldo 2015 is verwerkt in de reserves 2016 conform besluit Algemeen Bestuur bij de vaststelling van de jaarrekening 2015.

Het rekeningsaldo 2015 bedroeg € 109.721 en is als volgt bestemd:

- Uitbetaald aan gemeenten € 109.721

Het rekeningsaldo 2016 bedraagt € 333.178 en over deze resultaatbestemming vindt in 2017 besluitvorming plaats door het Algemeen Veiligheid Bestuur.

Voorzoningen

Voorziening groot onderhoud panden

Saldo per 31.12.2016 € 2.770.074

Gebaseerd op meerjarige onderhoudsplannen zijn in 2016 de jaarlijkse dotaties van € 469.000 verricht ten gunste van de voorziening groot onderhoud gebouwen. De dotatie betreft het groot onderhoud van de kantoor en opleidingsgebouwen in Margraten en de kazernes in Beek, Brunssum, Heerlen, Kerkrade, Maastricht-Zuid, Margraten en Sittard Middenweg.

De aanvang 2013 verkregen bijdrage van € 302.272 voor het groot onderhoud tot 2023 van de kazerne Maastricht-Zuid is in 2014 toegevoegd aan deze voorziening.

In 2016 zijn uitgaven gedaan voor het groot onderhoud voor een bedrag van totaal € 408.170

Voorziening WW verplichtingen

Saldo per 31.12.2016 € 61.372

Een voorziening WW personeel ad € 94.187 is in 2015 gevormd om de WW-verplichtingen van ontslagen werknemers op te kunnen vangen. Deze voorziening loopt tot en met 2018. In 2016 is ten laste van deze voorziening € 32.815 betaald.

Voorziening exploitatie kazerne Maastricht Zuid

Saldo per 31.12.2016 € 388.262

De Brandweer Zuid-Limburg heeft een bijdrage ontvangen voor de dekking van de exploitatiekosten en het groot onderhoud van de kazerne Maastricht-Zuid voor de komende 10 jaren. Het ontvangen bedrag aanvang 2013 ad € 887.929 is berekend op contante waarde.

Een gedeelte van de voorziening is ondergebracht bij de voorziening groot onderhoud panden. Over de contante waarde per 1 januari 2016 is op basis van een rekenrente van 4 %, € 17.318 toegevoegd aan de voorziening. Ten laste van de voorziening zijn de netto exploitatiekosten van dit pand van € 62.000 geboekt.

Overzicht van reserves en voorzieningen

Omschrijving	Stand 31 december 2015	Resultaat- bestemming 2015	Vermeerderingen 2016	Verminderingen 2016	Stand per 31 december 2016
Reserves					
Algemene reserve	1.500.009			747.000	753.009
Reserve opleiden en oefenen	286.431			57.232	229.199
Reserve frictiekosten	122.272			122.272	0
Reserve egalisatie kapitaallasten materieel	4.933.123		3.487.108	2.604.864	5.815.367
Reserve egalisatie bezuinigingen	1.426.779			661.000	765.779
Reserve sociaal plan	403.071			62.075	340.996
Totaal	8.671.685	0	3.487.108	4.254.443	7.904.350
Rekeningsaldo					
Rekeningsaldo	109.721	109.721	333.178		333.178
Totaal	109.721	109.721	333.178	0	333.178
Totaal reserves	8.781.406	-109.721	3.820.286	4.254.443	8.237.528
Voorzoningen					
Voorziening onderhoud panden	2.709.244		469.000	408.170	2.770.074
Voorziening WW verplichtingen	94.187			32.815	61.372
Voorziening kazerne Maastricht Zuid	432.944		17.318	62.000	388.262
Totaal voorzieningen	3.236.375	0	486.318	502.985	3.219.708

Langlopende leningen

Saldo per 31.12.2016 € 18.224.272

De langlopende leningen per 31 december 2016 betreffen onder meer de vaste geldleningen die zijn overgenomen van de Regionale Brandweer Zuid-Limburg (BNG nominaal € 1,1 miljoen) en Brandweer Parkstad Limburg (NWB nominaal € 7,5 miljoen). In de loop van 2016 is deze laatst vermelde lening geheel afgelost. Voor de financiering van de overgenomen vaste activa van de deelnemende gemeenten is per 16 november 2009 een geldlening aangetrokken van nominaal € 5,6 miljoen bij de BNG.

De looptijd van deze geldlening met gelijkblijvende aflossingen is 7 jaar met een vast rentepercentage van 3,26. In 2016 heeft op deze lening de laatste aflossing plaatsgevonden.

Ter financiering van de kazerne Middenweg zijn op 28 december 2010 vier geldleningen bij de BNG aangegaan voor een totaal van € 7.500.000 met opnamedata tussen 1 april 2011 en

1 oktober 2012. Ultimo 2016 is een geldlening ad € 10.000.000 afgesloten voor de consolidatie van vlottende schuld en de vaste financiering van onderhanden zijnde en van nieuwe investeringen.

In 2017 wordt afgelost € 1.143.000. € 8,2 miljoen aan leningen heeft een rente van gemiddeld 4,9% en 10 miljoen aan lening heeft een rente van 0,6%.

Specificatie van langlopende leningen

Omschrijving		Pro resto hoofdsom per 31 december 2015	Stortingen 2016	Aflossingen 2016	Rente 2016	Pro resto hoofdsom per 31 december 2016
Geldleningen						
Nederlandse Waterschapsbank	2016	2.500.000		2.500.000	18.384	
Bank Nederlandse Gemeenten nr 40.0082517	2034	302.777		9.875	14.856	292.902
Bank Nederlandse Gemeenten nr 91398	2040	893.478		15.720	55.595	877.758
Bank Nederlandse Gemeenten nr 104611	2016	800.000		800.000	22.793	
Bank Nederlandse Gemeenten nr 40106275	2026	1.500.000			70.350	1.500.000
Bank Nederlandse Gemeenten nr 40106276	2051	1.926.822		20.585	93.968	1.906.237
Bank Nederlandse Gemeenten nr 40106277	2051	1.928.476		20.166	95.983	1.908.310
Bank Nederlandse Gemeenten nr 40106278	2032	1.809.138		70.073	89.395	1.739.065
Bank Nederlandse Gemeenten nr 40110848	2026	0	10.000.000		5.403	10.000.000
Totaal		11.660.691	10.000.000	3.436.419	466.726	18.224.272

Vlottende passiva

Saldo per 31.12.2016 € 22.638.237

De afwikkeling van de crediteuren van € 1,15 miljoen heeft een normaal verloop.

De te betalen omzetbelasting betreft de afdracht omzetbelasting over bedrijfsmatige activiteiten.

De overlopende passiva betreffen voornamelijk de componenten nog te betalen posten van

€ 2,1 miljoen (2015 € 1,6 miljoen), de gemeentelijke bijdrage eerste halfjaar 2017 van

€ 16,6 miljoen (2015 € 16,4 miljoen), de loonheffing en overige premies € 1,5 miljoen en het vakantiegeld 2016 € 0,7 miljoen.

Onder rekening-courant zijn opgenomen de positieve saldi van de onderdelen Bevolkingszorg € 644.664, Burgernet € 29.597, Emric € 75.976 en de Stichting tot Exploitatie van het Regionaal Brandweer Opleiding en Oefencentrum € 23.732; samen is dit € 773.969.

Specificatie vlottende passiva

Omschrijving	31 december 2016	31 december 2015
Crediteuren	1.146.633	667.550
Te betalen omzetbelasting	28.559	35.879
Betalingen onderweg		
Overlopende passiva	20.689.076	19.823.584
Rekening-courant	773.969	522.638
Totaal	22.638.237	21.049.651

Overzicht kengetallen

In het Besluit Begroting en Verantwoording zijn enkele financiële kengetallen voorgeschreven, zoals een kengetal over het weerstandvermogen, schuldquote, solvabiliteit, liquiditeit, renterisiconorm en structurele exploitatieruimte. Deze kengetallen zijn hierna opgenomen met een beschrijving en toelichting.

Kengetal weerstandvermogen

Het weerstandvermogen kan worden omschreven als het vermogen van een organisatie onderdeel om niet begrote kosten die onverwacht en substantieel zijn, te dekken zonder dat verstoring van de continuïteit in de uitvoering van de reguliere taken optreedt. Het weerstandvermogen bestaat enerzijds uit de weerstandscapaciteit in beschikbare middelen en mogelijkheden en anderzijds de risico's waarvoor geen of onvoldoende voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen voor zijn afgesloten.

Het weerstandvermogen is van belang voor het beoordelen van de financiële positie.

In de gemeenschappelijke regeling ligt vast dat de financiële eindverantwoordelijkheid voor de financiële positie door de deelnemende gemeenten wordt gedragen. Onverlet deze eindverantwoordelijkheid door de deelnemende gemeenten heeft elk onderdeel een eigen verantwoordelijkheid om voldoende weerstandvermogen te vormen.

De weerstandscapaciteit bestaat uit het vrij aanwendbare eigen vermogen en de ruimte in de exploitatiebegroting.

Reserves

De algemene reserve bedraagt per 31 december 2016 € 753.009

De bestemmingsreserves, exclusief bestemmingsreserve rekeningsaldo 2016, bedragen per 31 december 2016 € 7.151.341

Risico's

Op basis van het plausibiliteitonderzoek door bureau van der Zanden in 2013 is de algemene reserve bestuurlijk vastgesteld op € 1.500.000 op grond van de navolgende risico analyses :

- Personele directe lasten	€ 600.000
- Personele indirecte lasten	€ 250.000
- Huisvesting	€ 150.000
- Kantoor	€ 250.000
- Voertuigen	€ 150.000
- Materialen	€ 100.000
Totaal	€ 1.500.000

Per 31.12.2016 is de omvang van de algemene reserve € 753.009.

De bestemming van het rekeningresultaat 2016 van € 333.178 is bestuurlijk nog te bepalen in 2017.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit betreft de middelen en mogelijkheden die de organisatie beschikt of over kan beschikken om niet begrote kosten te dekken. De weerstandscapaciteit is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

- Reserves
- Ruimte op de begroting
- Onbenutte belastingcapaciteit

Op 31 december 2016 is de weerstandcapaciteit als volgt:

	31-12-2016
Reserves	7.904.350
Ruimte op de begroting	-
Onbenutte belastingcapaciteit	-
Totaal	7.904.350

Weerstandsvermogen

Voor de bepaling van het weerstandsvermogen kan onderstaande formule worden gebruikt:
Weerstandsvermogen = Weerstandscapaciteit/Risico's

Weerstandsvermogen	Brandweer
Peildatum 31-12-2016	5,27

Conclusie

Het weerstandsvermogen is uitstekend.

Kengetal schuldquote

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Op basis van de prognoses voor 2016 en volgende jaren, waarbij sprake is van (her)financiering van externe geldleningen, is duidelijk dat de druk van de rentelasten en aflossingen toe zal nemen.

Kengetal solvabiliteit

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin aan de financiële verplichtingen is te voldoen. De solvabiliteitsratio voor de komende jaren is licht dalende mede als gevolg van het feit dat in de begrotingen van 2017 en 2018 nog onttrekkingen aan de reserves zijn opgenomen terwijl de verwachting is dat het balanstotaal gelijk zal blijven.

Kengetal structurele exploitatieruimte

Het kengetal structurele exploitatieruimte is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte aanwezig is om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. In de begroting 2017 en 2018 is nog rekening gehouden met incidentele onttrekkingen aan de reserves. De begroting en ook de realisatie kennen nauwelijks incidentele lasten en baten.

Financiële kengetallen BBV jaarrekening 2016

Financiële kengetallen

1A Netto Schuldquote		Jaarrekening 2016
A	Vaste schulden	18.224.272
B	Netto vlottende schuld	1.949.161
C	Overlopende passiva	20.689.076
D	Financiële activa	18.000
E	Uitzettingen	24.442.932
F	Liquide middelen	148.684
G	Overlopende activa	609.105
H	Totale baten	38.731.980
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H*100%		40,39%

1B Netto Schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen		Jaarrekening 2016
A	Vaste schulden	18.224.272
B	Netto vlottende schuld	1.949.161
C	Overlopende passiva	20.689.076
D	Financiële activa	18.000
E	Uitzettingen	24.442.932
F	Liquide middelen	148.684
G	Overlopende activa	609.105
H	Totale baten	38.731.980
Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H*100%		40,39%

2. Solvabiliteitsratio		Jaarrekening 2016
A	Eigen vermogen	7.904.350
B	Balanstotaal	52.319.745
Solvabiliteit (A/B)*100%		15,11%

3. Kengetal grondexploitatie		n.v.t.
-------------------------------------	--	---------------

4. Structurele exploitatieruimte		Jaarrekening 2016
A	Totale structurele lasten	37.765.484
B	Totale structurele baten	38.731.980
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves	3.487.108
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves	2.724.171
E	Totale baten	38.731.980
Structurele exploitatieruimte ((B-A)+(D-C))/E*100%		0,53%

5. Belastingcapaciteit		n.v.t.
-------------------------------	--	---------------

Kengetal liquiditeit

Liquiditeitspositie in relatie tot kasgeldlimiet

Stappen (1-4)	(1) <i>Vlottende schuld</i>	(2) <i>Vlottende middelen</i>	(3) <i>Netto vlottend (+) of Overschot middelen (-)</i>
(1) – (2) = (3)			
ultimo maand 1	22.638.237	25.052.037	-2.413.800
ultimo maand 2	22.638.237	25.052.037	-2.413.800
ultimo maand 3	22.638.237	25.052.037	-2.413.800
(4) gemiddelde van (3)	22.638.237	25.052.037	-2.413.800
Stappen (5-9)	Variabelen	Bedragen	
-5	<i>kasgeldlimiet</i>	3.157.421	
(6a) = (5>4)	ruimte onder de kasgeldlimiet	5.571.221	
(6b) = (4>5)	overschrijding van de kasgeldlimiet	nvt	
Berekening kasgeldlimiet (5)			
-7	Rekeningtotaal	38.505.137	
-8	Percentage regeling	8,20	
(5) = (7) x (8) / 100	Kasgeldlimiet	3.157.421	

De BRWZL volgt verplicht de regels van de Wet financiering decentrale overheden (Wet FIDO) en handelt in de zin van de wet als zodanig. Een verfijning van de regelgeving is vertaald in het treasury statuut dat formeel is vastgesteld.

Kengetal renterisiconorm

Modelstaat B renterisiconorm Brandweer zuid-Limburg

Stap	Variabelen renterisiconorm	2016
1	Renteherzieningen	-
2	Aflossingen	3.466.419
3	Renterisico (1+2)	3.466.419
4	Renterisiconorm	7.701.027
5a (4>3)	Ruimte onder renterisiconorm	4.234.608
5b (4<3)	Overschrijding risiconorm	-
Berekening renterisiconorm		
4a	Rekeningtotaal	38.505.137
4b	Percentage regeling	20%
4= 4a*4b	Renterisiconorm	7.701.027

Niet uit de balans bijkende rechten en verplichtingen

De toekomstige aanspraken van de individuele medewerkers op de FLO en aanverwante regelingen zoals het overgangsrecht zijn niet opgenomen als verplichtingen in de balans, omdat (het tijdstip van) de aanspraak, de omvang (hoeveel medewerkers) en de keuzes (deelaanspraak of gehele aanspraak) onbekend zijn.

De integrale verhaalbaarheid op de onderscheiden gemeenten van bovenvermelde mogelijke verplichtingen is daarom ook onbekend en niet opgenomen in deze balans.

Er is een arbeidsgeschil uit 2016 die nog kan doorwerken in 2017. Het gaat hierbij om een juridische geschil, waarbij momenteel de fase van Centrale Raad van Beroep is bereikt.

Er is Hoger Beroep aangetekend dat eventueel kan leiden tot een claim van € 50.000. Op basis van de laatste berichtgeving is de directie van mening dat de organisatie in haar recht staat waardoor de verwachting bestaat dat geen claimbedrag hoeft te worden uitbetaald. Het proces zal in 2017 naar verwachting worden afgesloten.

SISA verantwoording

									
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties									
SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2015 op grond van artikel 3 van de Regeling Informatieverstrekking sisa - d.d. 11 januari 2016 DEFINITIEF									
V&J	A2	Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDUR) Besluit veiligheidsregio's artikelen 8.1, 8.2 en 8.3 Veiligheidsregio's		Besteding (jaar T) Aard controle R Indicatornummer: A2 / 01 € 6.188.098					
I&M	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer SISA tussen medeoverheden Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen		Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 01		Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen Aard controle R Indicatornummer: E27B / 02 € 133.000		Overige bestedingen (jaar T) Aard controle R Indicatornummer: E27B / 03 € 142.524	
				Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse atstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 07 € 133.000		Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse atstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 08 € 142.524		Toelichting Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 09 € 142.524	
				Kopie beschikingsnummer Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 06 2016/26522		Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse atstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 07 € 133.000		Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse atstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 08 € 142.524	
				Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoordde provinciale middelen Indien de correctie een vermeerdering van het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen Aard controle R Indicatornummer: E27B / 04		Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoordde overige bestedingen Indien de correctie een vermeerdering van het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen Aard controle R Indicatornummer: E27B / 05		Eindverantwoording Ja/Nee Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 10 Ja	

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het algemeen bestuur van de Brandweer Zuid Limburg

Verklaring over de in het financieel document opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van de Brandweer Zuid Limburg te Margraten gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het financieel document opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2016 als van de activa en passiva van Brandweer Zuid Limburg op 31 december 2016 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties over 2016 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het controleprotocol.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2016;
2. de rekening van baten en lasten over 2016;
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
4. de SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur van de Brandweer Zuid Limburg op 15 april 2016. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie "Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening".

Wij zijn onafhankelijk van de Brandweer Zuid Limburg zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 420.000 waarbij de bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling controleprotocol WNT 2016.

Wij zijn met het algemeen bestuur overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de goedkeuringstolerantie rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve of WNT-redenen relevant zijn.

Verklaring over de in het financieel document opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het financieel document andere informatie, die bestaat uit de beleidsverantwoording. Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het BBV is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het dagelijks bestuur van de Brandweer Zuid Limburg is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder de beleidsverantwoording in overeenstemming met het BBV.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het dagelijks bestuur en algemeen bestuur van de Brandweer Zuid Limburg voor de jaarrekening

Het dagelijks bestuur van de Brandweer Zuid Limburg is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het dagelijks bestuur van de Brandweer Zuid Limburg:

- is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen;
- met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het controle protocol.

In dit kader is het dagelijks bestuur van de Brandweer Zuid Limburg tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het dagelijks bestuur van de Brandweer Zuid Limburg noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Het algemeen bestuur van de Brandweer Zuid Limburg is als kaderstellend en controlerend orgaan op grond van de Gemeentewet verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de Brandweer Zuid Limburg.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door het algemeen bestuur van de Brandweer Zuid Limburg op 15 april 2016, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de Brandweer Zuid Limburg;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het dagelijks bestuur van de Brandweer Zuid Limburg en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten, alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het algemeen bestuur van de Brandweer Zuid Limburg onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Maastricht, 29 maart 2017

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. N.A.J. Silverentand RA